

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КИЇВСЬКИЙ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

**Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства
на тему: «Особливості перекладу абревіатур українською
мовою (на матеріалі англійськомовних політичних промов,
присвячених російсько-українській війні)»**

Студентки групи Па 58-23
факультету германської філології і
перекладу
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська
мова і друга іноземна мова) за
спеціальністю 035 Філологія
Петровської Анни Юріївни

Допущена до захисту
«___» _____ 2024 року

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови

(підпис) доц. Мелько Х.Б.
(ПІБ)

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
професор Черхава О. О.

Національна шкала
Кількість балів:
Оцінка: ЄКТС

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from English

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Peculiarities of translating abbreviations into Ukrainian (based on the material of English-language political speeches devoted to the Russian-Ukrainian war)”

Group Pa 58-23
School of German Philology and
Translation
Educational Programme Translation
Studies: Professionally Oriented
Translation (English and Second Foreign
Language) Majoring 035 Philology
Anna Y. Petrovska

Research supervisor:
O.O Cherkhava
Professor

Kyiv – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1	
ПОНЯТТЯ АБРЕВІАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ	5
1.1 Основні види абревіатур.....	5
1.2 Особливості перекладу абревіатур українською мовою	12
1.3 Особливості політичного дискурсу.....	19
РОЗДІЛ 2	
КЛАСИФІКАЦІЯ АБРЕВІАТУР (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ПРОМОВ, ПРИСВЯЧЕНИХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ)	26
2.1 Класифікація абревіатур за частиною мови	26
2.2 Класифікація абревіатур за структурою	29
РОЗДІЛ 3	
ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ	48
3.1 Лексичні трансформації при перекладі політичних промов: транслітерація та транскрипція	48
3.2 Лексико-семантичні трансформації в перекладі політичних промов: конкретизація, генералізація та модуляція	51
3.3 Лексико-граматичні трансформації в перекладі політичних промов: антонімічний переклад, граматична заміна, додавання, вилучення, транспозиція, описовий переклад	59
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	81
ДОДАТОК	87
SUMMARY	104

ВСТУП

Тема абревіатур наразі актуальна, оскільки на цю тему проведено багато досліджень, але переклад абревіатур українською мовою на матеріалі англомовних промов, присвячених російсько-українській війні вивчений недостатньо.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Вивчення скорочень на матеріалі англомовних промов, присвячених російсько-українській війні є актуальним, адже ця війна стала однією з найважливіших геополітичних подій сучасності. Промови міжнародних лідерів відіграють ключову роль у формуванні світового громадського та політичного дискурсу щодо конфлікту. Використання скорочень у таких промовах дозволяє економити час і робить висловлювання більш динамічними, що важливо в умовах обмеженого часу та високої концентрації уваги. Дослідження лінгвістичних особливостей скорочень дозволяє глибше зрозуміти, як сучасна політична риторика адаптується до вимог швидкої комунікації.

Актуальність теми. Переклад абревіатур є складним завданням, оскільки багато з них можуть мати різні варіанти перекладу або не мати прямого еквівалента в українській мові. Це потребує від перекладача не лише знання контексту, але й вміння адаптувати скорочення відповідно до української лінгвістичної та культурної реальності. В умовах підвищеного інтересу до війни в Україні точний і зрозумілий переклад таких промов є важливим для правильного сприйняття інформації українською аудиторією. Крім того, вивчення перекладу абревіатур сприяє розвитку сучасної перекладознавчої науки, зокрема в контексті політичного та військового дискурсу, що є важливим аспектом міжмовної комунікації в умовах глобалізації.

Ця курсова робота зосереджена на дослідженнях у галузі перекладознавства та стосується вивчення лінгвістичного феномену скорочень

на матеріалі англомовних промов. Дослідження спрямоване на аналіз явища скорочень в англійській та українській мовах.

Мета дослідження – аналіз особливостей перекладу англійських аббревіатур українською мовою на матеріалі промов, присвячених російсько-українській війні.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі **завдання**:

- виконати класифікацію аббревіатур в англійській та українській мові;
- охарактеризувати політичний дискурс та його особливості;
- проаналізувати основні труднощі перекладу аббревіатур українською мовою;
- виокремити парекладацькі прийоми перекладу англійських аббревіатур на українську мову;
- проаналізувати способи відтворення аббревіатур, які не мають прямих еквівалентів в українській мові;
- дослідити особливості перекладу аббревіатур у політичному та військовому контекстах.

Об'єктом аналізу є англійські аббревіатури.

Предметом дослідження є аналіз вживання аббревіатур в політичному дискурсі в англійській мові.

Матеріалом дослідження є статті та новини з різноманітних медіа-джерел про російсько-українську війну в Україні.

Методи дослідження. У даній роботі були використані такі методи:

- метод порівняння (для виявлення спільних і відмінних рис аббревіатур в англійських промовах та їхніх українських перекладах);
- метод категоризації (для класифікацій типів скорочень в англійській та українській мовах);

- описовий метод (для викладення теоретичних аспектів теми);
- дериваційний синтез (для аналізу словотворчої структури шляхом відокремлення афіксів від повного слова для визначення типу аббревіатури);
- метод узагальнення (для формулювання загальних висновків на основі проаналізованих матеріалів);
- компонентний метод (для лінгвістичного аналізу значень англійських аббревіатур);
- метод дискурсивного аналізу (для вивчення контексту та функції аббревіатур у політичному дискурсі).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше проведено комплексний аналіз англійських аббревіатур у промовах, присвячених російсько-українській війні, з акцентом на їхній переклад українською мовою. Дослідження охоплює матеріали з міжнародних новин та політичних виступів, що дозволяє виявити специфіку вживання аббревіатур та їх вплив на формування політичного дискурсу.

Теоретичне значення даного дослідження полягає в розширенні знань у галузі перекладознавства та мовознавства, зокрема щодо вивчення аббревіатур у політичному дискурсі. Робота сприяє розвитку теорії перекладу, пропонуючи нові підходи до аналізу специфіки англійських аббревіатур у контексті російсько-української війни та їх адаптації в українському мовному середовищі.

Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження можуть стати основою для подальших наукових розробок у галузі перекладознавства та мовознавства, зокрема у контексті вивчення міжмовної комунікації, а також для практичного використання в перекладацькій діяльності та медіа. Крім того, результати роботи можуть стати корисними для викладачів і студентів мовних спеціальностей, сприяючи поглибленню знань про специфіку політичного дискурсу та переклад аббревіатур. Також результати дослідження можуть бути застосовані у медіа та журналістиці для забезпечення точності та зрозумілості

повідомлень, що стосуються актуальних подій.

Результати дослідження, викладені в цій кваліфікаційній роботі, **були апробовані** на міжнародній науково-практичній конференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови», за результатами якої опубліковано тези:

Petrovska, A. Y. (2024). Parsing the translation puzzle: Abbreviation adaptation in the political speeches on the Russian-Ukrainian war. *"Ad orbem per linguas. До світу через мови"*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Семіотика української НЕЗЛАМНОСТІ: мова – освіта – дискурс". 16–17 травня 2024 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2024. С. 490-492. https://knlueduua-my.sharepoint.com/:b:/g/personal/website_knlu_edu_ua/EXOqCvfsGVVCuIrQBhKjfrAB91SvgDlcrfj4X-FOeXfPtw?e=RDbuUz.

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, трьох списків використаних джерел, додатку та резюме. В Розділі 1 висвітлюються основні види аббревіатур, особливості їх переклад та визначення політичного дискурсу. У Розділі 2 практично представлена класифікація аббревіатур. У розділі 3 аналізуються перекладацькі трансформації.

РОЗДІЛ 1

ПОНЯТТЯ АБРЕВІАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

1.1 Основні види абревіатур

За словами лінгвістів, сучасна тенденція скорочень слів широко поширюється в наш час. Дослідження абревіації як найбільш продуктивного засобу поповнення лексичного складу української та англійської мов є актуальною проблемою мовознавства. Абревіатури складають значну кількість новостворених слів. [33]

Так як у кожній мові обмежена кількість кореневих елементів та афіксів, абревіація стає важливим засобом словотворення, що має велике значення. Спосіб поєднання слів і їх скорочення виник дуже давно, оскільки люди завжди дотримуються принципу економії мовних засобів [14].

До сих пір немає чіткого визначення понять «скорочення» та «абревіатура» і в роботах лінгвістів можна побачити різні їх тлумачення. В. Павлюк зазначає, що тільки лише вивчаючи значення терміна «абревіація», ми стикаємося з поняттями «скорочення», «абревіатура», а також «усічення». Найчастіше, терміни «абревіатура» і «скорочення» вживаються як абсолютні синоніми. [31]

Абревіатури – це складноскорочені слова, утворені шляхом видалення деяких складових літер або слів зі слова чи словосполучення, внаслідок цього виникає нова номінативна одиниця чи варіант похідної одиниці. У межах нашого дослідження терміном "абревіатура" ми маємо на увазі процес створення нового слова шляхом скорочення його складових до рівня окремих літер або складів.

Процес появи нових абревіатур зумовлений низкою екстралінгвальних та інтралінгвальних чинників. Під поняттям екстра-лінгвальних факторів розуміються ті, що лежать за межами мови, у зовнішньому середовищі. І. Корунець підкреслює, що абревіатури є засобом появи нових слів – неологізмів [17].

Найчастіше скорочують великі одиниці, це слова і фрази, що перевищують звичайну довжину. Водночас похідне слово відрізняється від оригінального сферою вживання та стилістичним відтінком неповноцінності [26].

У мовознавстві є кілька класифікацій абревіатур, які базуються на різних принципах, що зумовлено великою кількістю типів скорочень. Згідно з класифікацією В. В. Борисової [5] скорочення можна розподілити на **графічні** та **лексичні**. Н. М. Глушук зауважує, що основна їх відмінність полягає в тому, що графічне скорочення визначається як скорочення слова в письмовій формі, тоді як лексичне скорочення стосується скорочення слова в усному спілкуванні [11, 38].

За класифікацією Р. Квірка, скорочення в англійській мові поділяють на такі категорії:

- 1) усічення (clipping),
- 2) телескопія (blending),
- 3) абревіатури (abbreviation),
- 4) акроніми (acronyms) [4, 39].

Усічення – спосіб словотворення, заснований на скороченні твірної основи за типом скорочення без урахування морфемної межі [50].

Усічення поділяються на [7]:

1) *апокона* (відсікання кінцевої частини слова): photograph – photo; fav/fave – favorite [66]; advertisement – ad, автомашина – авто, радіотелеграф – радіо [71]. Усічення кінцевої частини слова деколи вживається з морфологічним формантом множини: docs – documentation [60]. Відсікання може супроводжуватися додаванням суфіксів, характерних для неофіційної лексики: addy від address, siggy від signature.

2) *афerezис* (відсікання початкової частини слова): bus – omnibus, plane – airplane [71]. Українська мова має деякі приклади афери́зу, проте цей спосіб словотворення не є дуже поширеним, напр.: їсти – поїсти.

3) *синкопа* (видалення центральної частини слова): apps – applications [28]; peeps – peoples, хтіли – хотіли, сьодні – сьогодні [67], але в українській мові такі форми використовуються здебільшого в усному мовленні.

4) *змішані* (відсікання кінцевої та початкової частини): fridge – refrigerator [68], нет – інтернет.

Усічення властиве багатьом мовам і може використовуватися для різних мовленнєвих цілей, включаючи економію часу та простору, а також для створення неформальних, розмовних форм слів. Однак важливо пам'ятати, що використання усічень може бути контекстуально залежним і не завжди підходить для офіційного або наукового стилю.

У наш час, коли соціальні мережі та текстові повідомлення стали важливими засобами спілкування, використання аббревіатур стало необхідністю для зручного та ефективного обміну інформацією. Вони дозволяють чітко висловлювати думки в обмеженій кількості тексту, особливо коли кожен символ важливий.

Таким чином, усічення в сучасному мовленні виконують не лише функцію економії мовного простору, а й сприяють створенню швидкої та динамічної комунікації, що адаптується до потреб сучасного інформаційного суспільства.

Телескопія є важливою частиною скорочених слів сучасної англійської та української мов [9]. На думку О. Сухорукової і Т. Астафурової, **телескопія** – це самостійний спосіб творення слів шляхом злиття двох чи більше основ або слів, а також злиття повного слова або основи з усіченим. Це призводить до появи нових слів — телескопічних одиниць, які поєднують повністю або частково значення всіх складових, що беруть участь у творенні. [9, 82]

Словотвірною одиницею тут є не основа, а будь-який її фрагмент. Такий фрагмент не існує в мові, а з'являється лише в момент словотворення, чим і пояснюється відсутність єдиної моделі у словотворенні.

За характером складових частин слова, утворені способом телескопії, можна поділити на **повну** та **часткову** за А. П. Соколенком [37].

- За допомогою способу часткової телескопії утворюються з однієї або кількох відсічених основ, що приєднуються до повного слова [25], отримуючи власний лексичний зміст та граматичну структуру: politweet – political tweet, профспілка – професійна спілка, ощадбанк – ощадний банк.

Такий підхід дозволяє створювати нові слова, які зберігають загальний сенс та синтаксичну цілісність з вихідними словами. Часткова телескопія стає ефективним інструментом у формуванні скорочень та нових термінів, які відповідають реаліям суспільства, технологій та культури, які змінюються.

Цей процес часто використовується в інтернет-мовленні, де кожен символ має вагу, а обмеженість місця вимагає максимально коротших та зрозумілих виразів. Наприклад, "блог" (від англ. weblog), "айтішник" (від англ. IT specialist).

- До повних телескопічних одиниць належать слова, утворені злиттям двох відсічених основ: brunch – breakfast + lunch, motel – motor + hotel, smog – smoke + fog, телепорт – телевізійний + транспорт, інстапост – інстаграм + постинг.

Такий спосіб словотворення використовується для вираження нових ідей, предметів чи явищ, які виникають в результаті поєднання різних аспектів сучасного життя. Він дозволяє мові еволюціонувати та адаптуватися до змін у культурі, технологіях та способах сприйняття світу.

До того ж, спосіб творення слів за допомогою телескопії, особливо повної телескопії, часто призводить до утворення нових слів, які називають неологізмами. Н. Князєв стверджує, неологізм – це лексична одиниця, яка є новоствореною і формується за наявними в мові моделями словотворення. Така одиниця з'являється і стає частиною мови внаслідок суспільного попиту,

ініційованого певним поколінням, і може зникнути з ужитку, якщо зміняться обставини. [39, 264].

Такі слова можуть виникати внаслідок швидкого розвитку технологій, змін в суспільстві, культурних та соціальних тенденцій. Такий процес активно використовується в сучасному інтернет-середовищі, в мовленні молоді та в галузях, де швидка комунікація та висловлювання інноваційних ідей є важливими.

Неологізми можуть стати сталою частиною мовного арсеналу, якщо вони успішно впроваджуються в мовленні та отримують загальне визнання.

Використання терміну «акронім» може мати різні тлумачення: за однією точкою зору, акронімами вважають будь-які слова, утворені з перших літер чи складових частин слів у виразі, який скорочується; за іншою точкою зору, акронімами вважають лише ті, які вимовляються як цілісні слова, а не як послідовність окремих літер. Але згодом **акронімом** почали називати ініціальну аббревіатуру звукового типу (тобто аббревіатуру, що вимовляється як єдине слово, наприклад *ЦУМ* – центральний універсальний магазин, універмаг (the central department store), *COT* – Світова організація торгівлі (World Trade Organisation), *СЕС* – санітарно-епідеміологічна станція, санепідемстанція (sanitary and epidemiological station), [30].

В.В. Борисовим розроблена класифікація аббревіатур відповідно за походженням: *іменникові*, що утворюються від власних назв і включають аббревіатури; *аббревіатури, утворені з назв організацій, країн тощо*; а також *аббревіатури, які включають у себе загальноживані аббревіатури*, створені зі загальних іменників, прикметників, дієслів та прислівників [5]. Оскільки організації часто мають назви у вигляді аббревіатур, а методи їх перекладу передбачають використання кластерних формул для визначення найбільш поширених видів і способів перекладу, виникає необхідність використовувати кластерний переклад початкових скорочень.

Використання кластерного перекладу важливо для початкових скорочень, оскільки назви організацій зазвичай вживаються у скороченій формі. Кластерний підхід в перекладі абревіатур полягає в групуванні їх за схожістю та використанні спільних перекладацьких стратегій для кожного кластера [8]. Це дозволяє ефективно вирішувати завдання перекладу, оскільки враховується конкретний контекст та особливості мови. Їх значення зростає в науці, технологіях, газетах та новинах, де вони використовуються для ефективної концентрації та спрощення інформації.

Абревіатури-ініціалізми – це комплекси, в яких поєднуються не тільки перші літери слів або складів, а ще й нескорочені слова, наприклад, зі скороченим першим компонентом: Vberry (Blackberry). Однак існують початкові абревіатури, які включають не тільки початкові літери, наприклад: Njoy – скорочення від Enjoy. Ці приклади показують, що для визнання скорочення як ініціалізму достатньо наявності хоча б однієї початкової літери з числа скорочених слів.

Це підкреслює той факт, що абревіатури-ініціалізми можуть виявлятися різноманітними за своєю будовою, включаючи початкові літери, які взаємодіють із якимось словом чи компонентом, що залишився незмінним. У сучасному мовленні такі форми стають все більш поширеними, зокрема через активне використання у соціальних мережах та коротших повідомленнях.

Цей варіативний підхід до створення абревіатур-ініціалізмів вказує на те, що мовна творчість індивідів може виявлятися в різних формах, де вони об'єднують елементи скорочення з елементами повних слів чи фраз. Це робить мовлення більш гнучким та різноманітним [3], а також відображає сучасні тенденції у використанні мови в онлайн та офлайн середовищах.

У сучасній англійській мові спостерігається феномен, відомий як «неологічний бум», що проявляється збільшенням кількості нових слів та виразів [19]. Зростання словникового запасу призводить до оптимізації мови, економії зусиль у номінації та словотворенні, що ілюструється в явищі активного

використання скорочень лексичних одиниць. Актуальним і недостатньо дослідженим аспектом стає вивчення механізмів скорочення слів та їхньої ролі в вербальних процесах сучасної англійської мови.

З проблем скорочення в сучасній англійській мові проведено багато досліджень, але деякі аспекти цієї проблеми досі залишаються відкритими для лінгвістів. Досліджуючи це питання, необхідно звернути увагу на такі фундаментальні проблеми мовознавства, як проблеми будови слова та його значення, проблеми морфеміки, проблему зв'язку звука і значення, проблему вихідних і похідних одиниць у словотворенні та інші.

1.2 Особливості перекладу абревіатур українською мовою

Процес перекладу абревіатур вимагає не лише володіння мовою, а й усвідомлення контексту, в якому вони використовуються. Особливості перекладу абревіатур в загальному контексті включають ряд аспектів, які впливають на точність та адекватність перекладу. У багатьох випадках, абревіатури мають специфічний зміст або асоціації, що може бути унікальним для кожної мови. Перекладач повинен враховувати не лише лексичне значення, але й конотації та внутрішні асоціації абревіатури.

Абревіатури можуть мати різні значення залежно від контексту використання. Перекладач має врахувати можливі тлумачення та вибрати те, яке найкраще відповідає загальному контексту перекладу.

У процесі перекладу абревіатур важливо зберігати не лише лексичний зміст, але й структуру та стилістику вихідного тексту [43]. Дотримання стилістичної відповідності сприяє збереженню особливостей комунікативного ефекту абревіатур. Наприклад, абревіатура "UNESCO" повинна зберігати форму "ЮНЕСКО" для збереження офіційності та відповідності структурі оригіналу.

Крім того, абревіатури часто володіють множинними значеннями, що може призводити до полісемії – одне й те саме скорочення може мати різні тлумачення в різних контекстах. Тому необхідно обирати той варіант, який найточніше відображає специфіку даного випадку, зберігаючи при цьому логічну послідовність у тексті та уникнення можливих непорозумінь [1].

Множинні значення абревіатур відображають феномен полісемії, який привертає увагу вчених-лінгвістів. Полісемія виникає, коли одна абревіатура може мати кілька різних значень в різних контекстах. Наприклад, лінгвіст Чарльз Філлмор наголошує, що контекст визначає, яке саме значення має використовувана абревіатура в конкретному випадку [54].

У професійних галузях вживання абревіатур може мати свої особливості та специфічні асоціації. Дуже важливо враховувати термінологічні нюанси та адаптувати абревіатури з урахуванням конкретної галузі, зберігаючи при цьому

їхню точність та професійний характер [4]. До прикладу, аббревіатура "MRI" в медичному контексті перекладається як "МРТ" (Магнітно-Резонансна Томографія), а в інженерному - "Метод Рівнянь Зігрівання".

Лінгвіст Фред Ріггз стверджує, що у сфері професійного спілкування важливо розуміти, що аббревіатури можуть мати різні тлумачення в залежності від галузі або спеціалізованого фахового середовища. Він підкреслює, що необхідно враховувати специфічні вимоги термінології та контексту, зокрема, коли аббревіатури використовуються у вузькоспеціалізованих областях, таких як медицина або техніка [63].

Розуміючи, що основним методом визначення значення аббревіатури є пошук у відповідних словниках, важливо зазначити, що при відсутності аббревіатури у наявних джерелах слід уважно вивчати контекст. Зазвичай при першому вживанні аббревіатури в даному контексті надається її розкодування; інколи цю інформацію можна знайти в додаткових матеріалах до тексту. Таким чином, у разі виникнення невизначеності щодо значення аббревіатури, варто здійснити більш глибокий аналіз контексту та використовувати різноманітні джерела для повного розуміння та точного визначення її значення в конкретному тексті чи документі.

Передача англійських скорочень українською мовою вимагає дотримання різних стратегій та прийомів для збереження значення та структури оригіналу [6]. Ми виділяємо наступні прийоми:

1. **Транслітерація** є способом передачі лексичних одиниць оригінального тексту шляхом відтворення їхньої форми за допомогою графічних символів мови, на яку здійснюється переклад. За допомогою транслітерації відтворюємо графічну форму лексичної одиниці. [18] Наприклад, англійське скорочення *VIP* (Very Important Person) зазвичай передається українською мовою як *ВІП*. Цей прийом найчастіше використовується при передачі акронімів.

2. При перекладі на українську мову багатьох абревіатур, особливо тих, які мають співзвучні літери з часто вживаними словами, широко використовується **транскрипція**.

Транскрипція є засобом передачі вимови слів з одного письма чи алфавіту в інший. Досить поширеним способом перекладу є транскрипція зі збереженням окремих елементів транслітерації [27]. Варто зауважити, що передача словоформи мовою перекладу завжди досить приблизна, оскільки фонетична і графічна системи мови оригіналу та мови перекладу відрізняються. У перекладі цей метод використовується для фонетичного подання слів або фраз однієї мови у вигляді фонетичного відтворення іншої мови. Цей метод особливо корисний при перекладі абревіатур або акронімів. Наприклад акронім *IT* (Information Technology) передається українською мовою *айті*.

Немає конкретної закономірності у виборі між перекладом та транскодуванням скорочень, проте важливо відзначити, що широко вживані англійські абревіатури, що позначають значущі міжнародні організації, агентства, асоціації, корпорації тощо, переважно піддаються транскодуванню [13].

3. Використання англійських скорочень в їхній оригінальній формі, без перекладу, в україномовному тексті, тобто **повне запозичення**. Наприклад, скорочення *ETA* (estimated time of arrival – приблизний час прибуття) може бути включено в український текст також як "*ETA*".

Цей прийом може бути застосований у певних випадках, наприклад, якщо конкретне англійське скорочення широко визнане та вже використовується в українському контексті, його можуть включити в оригінальній формі для збереження єднання та визнання. Крім того, деякі англійські скорочення, пов'язані з міжнародними організаціями або поняттями, можуть залишатися в оригінальній формі для підтримки міжнародної узгодженості.

Більше того, цей підхід використовується у випадках, коли в перекладній мові відсутній відповідний еквівалент, що найчастіше стосується текстів з галузей інформаційних технологій або інших новітніх сфер [46].

4. **Переклад розкодування** англійської абрєвіатури, прикладом може слугувати переклад абрєвіатури *FBI* (Federal Bureau of Investigation) як *Федеральне бюро розслідувань* українською мовою. Цей метод працює шляхом визначення абрєвіатур, отримання їхнього офіційного розкодування, і подальшого включення українського перекладу в оригінальний текст.
5. **Створення українських абрєвіатур** шляхом перекладу розкодування англійських скорочень є процесом, при якому офіційний переклад англійської розкодування стає основою для формування відповідної української абрєвіатури. Наприклад, утворене українське скорочення *ДНК* (Дезоксирибонуклеїнова Кислота) базується на перекладі англійського скорочення *DNA* (Deoxyribonucleic Acid). Використання цього методу активно використовується при перекладі різних скорочених найменувань організацій .
6. **Описовий переклад** англійських абрєвіатур використовується тоді, коли складно чи неможливо застосувати інші методи. У цьому випадку абрєвіатура перекладається з врахуванням мікроконтексту, що особливо актуально, коли відсутній точний еквівалент у словниках. Наприклад, абрєвіатура *VR* (Virtual Reality) може бути перекладена як "віртуальна реальність" для кращого розуміння українського читача.

Описовий переклад англійських абрєвіатур є важливим інструментом в перекладацькій практиці, зокрема у випадках, коли інші методи стають непрактичними чи неможливими. Його доцільність визначається конкретним контекстом і специфікою тексту, де потрібно передати абрєвіатури. Цей метод може бути особливо корисним для термінів з унікальним або широким спектром

значень, а також у випадках неологізмів, коли нові аббревіатури виникають у сучасних галузях, що може ускладнити їх точний переклад [23].

В контексті військового дискурсу точність у перекладі аббревіатур визначається не тільки лінгвістичною правильністю, але й військовою термінологічною коректністю. Необхідно мати глибоке розуміння військових понять і термінів. Перевірка джерел стає ключовим етапом, оскільки військовий дискурс може включати класифіковану або конфіденційну інформацію. Перекладач повинен перевіряти термінологічні довідники, офіційні документи, а також іноді доводиться консультиватися з експертами військової сфери для впевненості в правильності і актуальності використовуваних термінів і аббревіатур. Забезпечення точності перекладу та врахування особливостей військового жаргону допомагає уникнути непорозумінь і забезпечує вірну інтерпретацію військових текстів.

У військовому дискурсі важливо, щоб переклад аббревіатур був узгоджений із міжнародними стандартами та конвенціями. Військова спільнота використовує специфічну термінологію та аббревіатури, які можуть бути стандартизовані на міжнародному рівні. Перекладач повинен мати високий рівень обізнаності із міжнародними стандартами військової термінології, такими як NATO STANAGs (стандарти НАТО) чи інші угоди між військовими організаціями. Забезпечення узгодженості у перекладі аббревіатур допомагає зберегти стандартизованість та зрозумілість термінології військового середовища, зокрема в рамках міжнародної співпраці та операцій. Розуміння та дотримання міжнародних стандартів є ключем до ефективного взаєморозуміння військової громадськості та партнерів.

У військовому дискурсі специфічні терміни та аббревіатури часто оточені особливим контекстом, який визначає їхнє точне значення. Перекладач повинен не лише враховувати лінгвістичний аспект аббревіатур, але й здатний адекватно передавати військовий контекст застосування термінів.

Залежно від ситуації та специфіки військової діяльності, одна й та ж аббревіатура може мати різні тлумачення. Наприклад, аббревіатура *CAS* може означати "Close Air Support" (підтримка з повітря), або в іншому контексті – "Civil Aviation Security" (безпека цивільної авіації). Перекладач повинен враховувати цей аспект та адаптувати переклад в залежності від ситуації використання аббревіатури.

Збереження специфічного контексту у перекладі є важливим для уникнення непорозуміння та збереження чіткості військових текстів. Також це дозволяє уникнути недорозумінь при комунікації між різними військовими групами та партнерами.

Культурні реалії грають важливу роль у розумінні аббревіатур, особливо в військовому дискурсі.

В аспекті культурної свідомості у відношенні аббревіатур важливо враховувати, що кожна культура має свої особливі лінгвістичні, історичні та культурні контексти, які впливають на сприйняття та тлумачення термінів [58]. Це охоплює мовні особливості, історичний багаж, культурні символи та асоціації, а також табу та сприйняття. Розуміння цих аспектів допомагає перекладачу точніше відтворити значення аббревіатур, забезпечуючи адекватний культурний контекст у перекладі.

Історичний контекст визначає сприйняття аббревіатур у культурі через вплив минулих подій та історичних обставин. Ключовим фактором є те, які історичні етапи вплинули на формування термінів та аббревіатур, надаючи їм конкретний смисловий заряд. Наприклад, військові аббревіатури часто пов'язані із важливими подіями або періодами, що може впливати на їхню інтерпретацію. Розуміння історичного контексту допомагає перекладачу точно відтворити не лише лінгвістичний, але й історичний зміст, забезпечуючи вірний контекст в перекладі.

Специфіка військових традицій впливає на розуміння та використання військових абревіатур у культурному контексті. Терміни та абревіатури, пов'язані із військовими традиціями, можуть мати особливий сенс і значення відображають військовий дух та спадщину. Наприклад, абревіатури, які вказують на конкретні військові звання чи відзнаки, мають важливий символічний зміст в контексті військового середовища [23].

Військові традиції формують певний словниковий запас та специфічні терміни, які можуть бути використані у військових абревіатурах. Розуміння цих традицій важливе для правильного перекладу та використання абревіатур у військовому контексті. Перекладач повинен мати глибокі знання військової лексики та традицій, щоб зберегти адекватність та відтворити важливий культурний аспект в перекладі військових абревіатур.

Неоднозначності в перекладі через культурні відмінності можуть виникнути в ряді випадків. IED — це військовий термін для позначення саморобного вибухового пристрою. Проте, розуміння та ставлення до таких термінів може суттєво відрізнятись в залежності від культурного фону. Перекладач повинен уникати можливих непорозумінь, зберігаючи точність та контекстуалізацію в перекладі.

1.3 Особливості політичного дискурсу

На сьогоднішній день не існує чіткого усвідомлення та загального погляду на поняття політичного дискурсу, що пояснюється різноманітними підходами до його дослідження та розуміння внутрішніх політичних процесів. Сучасна політика стала об'єктом уваги таких наук, як політологія, перекладознавство, соціологія та інші. При вивченні окремих аспектів цих дисциплін наукові дослідники відзначають різні підходи до формування концепції політичного дискурсу, який є ключовим елементом політичної мови [20].

Дискурс представляє собою спосіб, яким мова використовується у суспільстві для передачі широкого спектру історичних значень. Це використання мови визначається соціальним контекстом, умовами, та тими, хто нею користується. Мова ніколи не може бути «нейтральною», тому що вона відображає наші особисті та соціальні реальності [55].

Ю. Габермас стверджує, що дискурс – це форма рефлексивної мовної комунікації, яка здійснюється через самодостатність взаєморозуміння в комунікативних процесах [21].

Як зазначає Ю. Хабермас, політичний дискурс – це процес або практика взаємодії, в якому політичні суб'єкти використовують мовні засоби для вираження своїх поглядів, ідей, цінностей та стратегій з метою впливу на громадську думку та формування політичних реалій [56].

Саме політичний дискурс стає важливою складовою нормального функціонування суспільства, знаходячи себе в центрі уваги різних наук внаслідок ускладнення комунікаційних процесів між народом та владою.

Політичний дискурс є одним з ключових понять у сучасній політичній та комунікаційній науці. Визначення самого терміну «дискурс» в контексті політики включає в себе не лише текстову чи усну комунікацію, а й комплексну систему символів, ідей, цінностей та практик, що сприймаються та передаються через мовні засоби [2].

Політичний дискурс являє собою спосіб вираження політичних ідей, пріоритетів та цілей [65]. Він охоплює не лише офіційні заяви політичних лідерів

та партій, а й публічні обговорення, медійні матеріали, соціальні мережі та інші форми комунікації. Об'єктом дослідження політичного дискурсу є не лише текст самого документа чи виступу, але й контекст, в якому цей текст створюється та інтерпретується, а також вплив цього дискурсу на суспільство.

Аналіз політичного дискурсу дозволяє розкрити сутність політичних процесів, виявити підтекст та приховані мотиви висловлювань політичних акторів, а також зрозуміти взаємодію між політичною елітою та суспільством. Таким чином, дослідження політичного дискурсу має велике значення для розуміння політичної культури, формування громадянської свідомості та демократичного розвитку суспільства.

Політичний дискурс, як складний феномен, складається з кількох ключових складових, що визначають його природу та вплив на суспільство. Основні з них – це мова, контекст та аудиторія.

Мова є першою та найважливішою складовою політичного дискурсу. Вона використовується політичними діячами для вираження своїх ідей, цінностей та позицій. Формулюючи повідомлення та промови, вони обирають конкретні слова, фрази та стилістику, щоб досягти певного ефекту та впливу на аудиторію [37].

Однією з особливостей мови в політичному дискурсі є її відкриття до інтерпретації та переосмислення. Те, які слова або фрази використовуються, а також їхнє тлумачення можуть мати велике значення для сприйняття повідомлення аудиторією. Отже, вибір мовних засобів у політичному дискурсі може бути стратегічним, спрямованим на досягнення певного ефекту або мети [35].

Контекст також має велике значення для політичного дискурсу. Він охоплює себе соціальні, культурні, історичні та політичні умови, в яких відбувається комунікація. Розуміння контексту дозволяє аналізувати та інтерпретувати політичні повідомлення з урахуванням їхнього значення та впливу на суспільство.

Аудиторія є третьою важливою складовою політичного дискурсу. Це група людей, яка отримує та сприймає політичні повідомлення. Політичні діячі враховують особливості своєї аудиторії при створенні своїх повідомлень, адаптуючи їх мову та контент до потреб та очікувань аудиторії.

Розуміння контексту дозволяє аналізувати та інтерпретувати політичні повідомлення з урахуванням їхнього суспільного та історичного значення. Відповідно, політичні діячі часто адаптують свої повідомлення та стратегії комунікації до конкретного контексту з метою досягнення певних цілей та впливу на аудиторію.

Усі ці складові взаємодіють між собою, утворюючи складний механізм політичного дискурсу, який впливає на формування громадської думки та прийняття політичних рішень.

Слід уточнити поняття політичної мови: це конкретна мовна структура, призначена для політичних обмінів і створення єдиної концепції та рішень у політичній сфері [47].

У своїй промові політики апелюють до цінностей або концептів, які дають можливість маніпулювати масовою свідомістю, здійснювати передбачуваний вплив на свою аудиторію. Звернення до системи цінностей, яка існує в певному суспільстві, є основною відмінністю політичного дискурсу від інших видів дискурсу. Вживання лексичних одиниць з оцінним значенням визначається ціннісною орієнтацією [15].

Всі комунікативні стратегії переконання в політичному дискурсі, зрештою, спрямовані на досягнення однієї ключової цілі – здобуття й утримання влади. Важливою рисою політичного дискурсу є орієнтація свідомості на змагання за владу [52]. Політики можуть сподіватися на успіх, лише спираючись на групи та сили, що перебувають за межами політичної сфери, і значна частина творення політичного дискурсу - це створення лозунгів та обіцянок [36].

Саме перекладачі перекладають політичні промови, зокрема, промови президента, віце-президента, міністрів, губернаторів, мерів або інших високопоставлених урядовців, причому меседжі також можуть бути різними,

починаючи від вступних і завершальних слів, привітальних слів, ремарок, офіційних заяв уряду та багатьох інших. Однак ці промови використовуються цими посадовими особами для того, щоб донести до громадськості свою політику, свої програми або свої погляди на певні питання чи проблеми.

Безумовно, основною функцією політичного тексту є інформативність, тобто передача та роз'яснення інформації, окрім цього, текст реалізує й інші важливі функції, такі як [49]:

- залучення прихильності. Це не завжди обов'язкова функція, але часто вона має велике значення. Наприклад, якщо на початку виступу промовець не зуміє захопити прихильність слухачів, результат від його промови може бути мінімальним;

- функція формування переконань. Це формування уявлення про ситуацію, наприклад, які питання потребують вирішення і якими способами їх можна вирішити;

- впевненість слухачів в обґрунтованості визначення проблем та ініціатива ефективних ідей їхнього розв'язання;

- залучення слухачів до активної підтримки ідей мовця [41].

Політичний текст має свою специфіку та основну мету — впливати на аудиторію, яка зазвичай складається з великої кількості людей. У стратегічному контексті будь-який політичний текст націлений на зміну або підтримку існуючої політичної ситуації, а також на перерозподіл чи збереження балансу сил [40]. Автори таких текстів прагнуть представити свою інтерпретацію світу, використовуючи мовні засоби для формування моделі політичної реальності, що відповідає їхньому світогляду або певній ідеології. Ці тексти сприяють розумінню політичних обставин і впливають на формування світогляду.

Політичні звернення та промови відрізняються від інших форм комунікації складністю мовного оформлення. Вони використовуються політичними

лідерами для формування суспільної думки та авторитету на політичні процеси та спілкування з громадськістю [62].

Науковці часто досліджують певну розгалуженість термінології, яку вони ідентифікують як політичну мову або політичне спілкування.

Л. Нагорна висловлює думку, що поняття політичного спілкування має більш широкий зміст, оскільки воно охоплює не лише мовленнєві аспекти публічних політичних дебатів, а й враховує мовні особливості політичних документів [29, 55].

Н. Ботвіна розглядає поняття політичного спілкування як один із варіантів політичної мови [22, 39].

Формальність і урочистість є характеристичними рисами політичних звернень та промов. У них застосовується офіційний мовний стиль, відсутність арго та жаргону, а також використання відповідного етикету та формату. Така формальна мова сприяє створенню авторитетного іміджу політичного лідера та підсилює враження важливості події чи теми.

Деякі ситуації можуть вимагати більшої інформальності або навіть гумору з боку політичного лідера, особливо в тих випадках. Наприклад, виступи Володимира Зеленського є гарним прикладом того, як політичний лідер може вживати неформальний стиль та гумор у своїх зверненнях та промовах. Його вміння використовувати жарти та гумор стало його особливістю, яка надає його виступам легкість та робить їх зрозумілішими для аудиторії [48]. Такий підхід дозволяє створити близький контакт з громадськістю та показати, що політичні лідери також можуть бути веселими та схильними до жартів.

У політичних зверненнях та промовах часто використовується специфічна лексика та термінологія, що характеризується високим рівнем професійної експертизи. Специфічна лексика в політичних зверненнях та промовах охоплює широкий спектр термінів та виразів, які є характерними для політичної діяльності, законодавства, міжнародних відносин, економіки та інших сфер,

пов'язаних з політикою [59]. Ця лексика має велике значення для точного та зрозумілого висловлення політичних ідей, концепцій та стратегій.

Політичні лідери часто вдаються до риторичних прийомів та стилістичних засобів для підсилення ефекту своїх звернень та промов. Це може включати повторення, метафори, алегорії, риторичні питання тощо. Впровадження подібних методів сприяє приверненню уваги слухачів та зміцненню емоційного зв'язку з ними. Наприклад, повторення може бути використане для підкреслення важливості або акцентування на певних аспектах політичного звернення. Використання метафор та алегорій може допомогти політичним лідерам передати складні концепції або ідеї більш доступним способом. А риторичні питання можуть викликати рефлексію та активізувати аудиторію до дискусії [16]. Ці питання можуть бути використані для підкреслення певних проблем або для стимулювання реакції аудиторії.

Політичні звернення та промови часто спрямовані на емоційне впливання на аудиторію [32]. Це досягається за допомогою емоційно заряджених слів, історій або образів, які мають за мету викликати певні почуття у слухачів та мотивувати їх до певних дій або переконань.

Важливою особливістю мовного оформлення політичних звернень та промов є їхня адаптація до конкретної аудиторії та контексту. Політичні лідери враховують особливості своєї аудиторії - їхні інтереси, цінності, соціальний статус тощо - і адаптують мовлення таким чином, щоб воно було максимально зрозумілим та прийнятним для слухачів [22].

Висновки до розділу

1. Мова політичних питань містить певні протиріччя. З одного боку, вона характеризується стандартизацією мовних засобів, з іншого - експресивністю. Призначення стандартних лексичних засобів зводиться до полегшення сприйняття інформації читачем і здійснення на нього

певного комунікативного впливу. Метою є досягнення одноманітності та зрозумілості повідомлення [51].

2. У політичному тексті, особливо у промові, різні лексичні засоби найчастіше використовуються не лише для того, щоб донести інформацію до слухачів, а й для того, щоб спонукати їх до певних дій, вплинути на них. Публічний виступ - це цілеспрямований мовний вплив на свідомість тих, хто сприймає цей виступ. Тому хороший оратор обов'язково є добрим психологом, тобто вміє передбачати й оцінювати реакцію слухачів під час виступу, знає, як знайти підхід до людей, торкнутися їхніх найпотаємніших почуттів, знайти спільну мову з аудиторією, переконати її у власній правоті [49]. Встановлення хорошого контакту з аудиторією завжди підсилює ефект від виступу, що має велике значення для успіху [34].
3. Важливо відзначити, що політичний дискурс є ключовим елементом сучасного політичного життя, який визначається складними взаємозв'язками між мовою, владою, та суспільством. Він є не лише засобом передачі інформації, а й інструментом формування суспільної думки, визначення політичних пріоритетів та прийняття рішень.

РОЗДІЛ 2

КЛАСИФІКАЦІЯ АБРЕВІАТУР (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ
ПРОМОВ, ПРИСВЯЧЕНИХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ)

2.1 Класифікація абревіатур за частиною мови

Скорочення становлять одну з основних тенденцій еволюції сучасної англійської мови. Це зумовлено постійним розвитком інформаційних технологій та спрощенням мовлення без втрати його інформативності. Скорочення демонструє значну продуктивність у сучасних мовах, особливо в офіційно-діловому та науково-технічному стилях, оскільки має на меті підвищення регламентованості та впорядкованості.

У цьому практичному розділі ми проаналізували вживання скорочень у сучасній англійській мові. Для дослідження вибрано 100 речень з англомовних промов, які ілюструють різні аспекти використання скорочень переважно в офіційно-діловому стилі. Аналіз фокусується на типах скорочень, їх функціональних ролях і впливі на інформативність та зручність мовлення. Цей розгляд допоможе виявити закономірності і тенденції в застосуванні скорочень, а також оцінити їхню роль у сучасній комунікації.

Залежно від частини мови, до якої належать складові частини скорочення, це, як правило, іменники (на позначення особи, предмета або явища). Це можна проілюструвати наступними прикладами:

(2) *Russian hackers were inside Ukrainian telecoms giant Kyivstar's system from at least May last year in a cyberattack that should serve as a "big warning" to the West.* (ERHWIUTGFM, URL) – Російські хакери проникли в систему українського телеком-гіганта "Київстар" щонайменше з травня минулого року під час кібератаки, яка має слугувати "великим попередженням" для Заходу.

У цьому реченні ми можемо спостерігати два приклади абревіатур: *telecoms* утворено від іменника 'telecommunications'. Це скорочення типу усічення, де усічено центральну частину слова, тому це **синкопа**. Переклад цього

скорочення виконано за допомогою методу транслітерації ‘телеком’. Наступний приклад *cyberattack* утворено з двох іменників *cybernetics+attack*. Це **часткова телескопія**, де до повного слова (іменника) *attack* додається усічена частина іменника *cyber-*. Ми переклали це скорочення методом практичної транскрипції ‘кібератаки’.

(8) *In a statement posted on the Telegram messaging app, Russia's Defence Ministry said Ukraine had attempted what it called "a terrorist attack on Russian civ transport ships using semi-submersible naval drones".* (RSIFUDAOCCSIBS, URL) – У заяві, розміщеній у месенджері Telegram, Міністерство оборони Росії заявило, що Україна здійснила спробу того, що вони назвали "терористичною атакою на російські цивільні транспортні судна з використанням напівпідводних військово-морських безпілотників".

В результаті усічення кінцевої частини (**апокопа**) іменника *application*, утворилося скорочення *app*, яке можна побачити в першій частині речення. При перекладі застосували трансформацію опущення даної лексичної одиниці. Аналогічний приклад бачимо в іншій частині речення, де від іменника *civilian* утворилась **апокопа** *civ*. Такі скорочення, як *app* і *civ*, є дуже зручними у використанні, особливо в розмовній мові та письмовій комунікації, де економія часу та місця має значення. Застосували метод переклад розкодування ‘цивільні’.

(14) *Flying-wise, well, technically, if you're a pilot, this is also just a plane.* (CATBUFTBS, URL) – З погляду польотів, ну, технічно, якщо ви пілот, це теж просто літак.

В даному реченні ми бачимо неформальний варіант *plane*, який утворився від іменника *airplane*, тобто початкова частина *air* відсічення і це **аферезис**. Переклад цього скорочення здійснено за допомогою методу переклад розкодування ‘літак’.

(52) *The infantry platoon was divided into multiple sects, each tasked with a specific objective during the patrol.* (UAGPPDODRC, URL) – Піхотний взвод був розділений на декілька груп, кожна з яких мала конкретне завдання під час патрулювання.

На прикладі даного речення можна спостерігати утворення **синкопи** *sects* від іменника *sections*, де відсічено центральну частину *-ion-*. Переклали дану лексичну одиницю як ‘груп’, застосувавши метод переклад розкодування.

Але на прикладах деяких речень ми бачимо, що **залежно від частини мови** скорочення можуть утворюватися не тільки від іменників, а і наприклад від прикметників, прислівників та дієслів. Погляньмо на наступні приклади:

(49) *Rest and recuperation are nec for soldiers to maintain peak physical and mental readiness.* (USTTRWMS, URL) – Відпочинок і відновлення сил необхідні солдатам для підтримання максимальної фізичної та психологічної готовності.

У цьому реченні ми помічаємо скорочення *nec*, яке утворилося в результаті усічення кінцевої частини від прислівника *necessary*, утворивши **апокопу**. Переклад українською мовою – ‘необхідні’ – метод переклад розкодування.

(51) *Advanced med technology enabled doctors to perform life-saving surgeries in the field hospital.* (NTS10YSPWU, URL) – Передові медичні технології дозволили лікарям проводити життєво важливі операції в польовому госпіталі.

Скорочення *med* зазвичай використовується для позначення слова *medicine* або *medical*. В даному реченні скорочення *med* утворено від прикметника *medical*, в якого усічено кінцеву частину, тобто це **апокопа**. Переклали дане скорочення шляхом перекладу розкодування, як ‘медичні’.

(61) *Despite being det from their unit, the soldiers maintained communication to coordinate their movements effectively.* (RBBKRUSCOSV, URL) – Незважаючи на те, що солдати були відокремлені від своєї частини, вони підтримували зв'язок, щоб ефективно координувати свої переміщення.

Абревіатура *det* виникла від дієслова *detached*, від якого усічено кінцеву частину, тож це знову приклад **апокопи**. Це один з прикладів абревіатури, яку неможливо було знайти в словниках, тому значення було підібрано щодо контексту. Переклад здійснено за допомогою способу переклад розкодування – ‘відокремлені’.

(80) *The tac unit swiftly adapted to changing battlefield conditions, adjusting their maneuvers to gain the upper hand against the enemy.* (IFMSUJEANOWE, URL)

– Тактичний підрозділ швидко адаптувався до мінливих умов на полі бою, коригуючи свої маневри, щоб отримати перевагу над противником.

Цей приклад нам ілюструє, що в результаті усічення кінцевої частини прикметника *tactical*, який часто використовується у військовому або поліцейському контексті, утворилося **апокіона** *tac*, переклад – ‘тактичний’.

2.2 Класифікація абревіатур за структурою

За структурою скорочення можна поділити на:

- **Усічення** (відсікання кінцевої, початкової, центральної або початкової та кінцевої частини слова);
- **Телескопія** (злиття двох усічених основ або злиття усіченої основи одного слова з повною формою іншого);
- **Абревіатури** (утворюються з початкових літер кожної частини словосполучення і вимовляються як окремі літери);
- **Акроніми** (утворюються з початкових літер словосполучення і читаються як звичайні англійські слова).

Усічення можна проілюструвати наступними прикладами:

(24) *The unit radioed back to headquarters requesting additional sups, including ammunition, medical kits, and rations, to sustain their position for another week.* (ZUATPAWSTSP, URL) – Підрозділ зв'язався по радію зі штабом і попросив додаткового забезпечення, включаючи боєприпаси, медичні аптечки та пайки, щоб утримувати позицію ще тиждень.

В даному реченні можна спостерігати скорочення *sup*s, воно може походити від кількох слів, наприклад, *supplies*, *supplements*, *supervisors*. Ми вважаємо, що в цьому контексті скорочення утворилося саме від слова *supplies*, в якому центральна частина *-plie-* усічена, тому це **синкопа**.

(25) *The convoy encountered hy resistance as they advanced towards the objective, requiring immediate air support to neutralize the enemy fortifications.* (FPTSUT3VEIMATUTY, URL) – Просуваючись до цілі, автоколона зіткнулася з

сильним опором, що вимагало негайної авіаційної підтримки для знищення ворожих укріплень.

У наведеному реченні *hy* є скороченням від прикметника *heavy*, яке використовується в реченні для опису значного рівня опору, де усічено центральну частину *-eav-*, тобто це **синкопа**.

(28) *The troops on the ground requested CAS to neutralize en positions ahead of their advance.* (USISRLLWIBS, URL) – Сухопутні війська зверталися за допомогою до підрозділів авіації для ліквідації позицій противника перед їхнім просуванням.

На прикладі даного речення можна побачити явище **апокопи**, де від повного слова *enemy*, яке використовується для позначення ворожих позицій, усічено кінцеву частину *-emy*, та утворено скорочення *en*.

(32) *As a highly respected military leader, the Gen was known for his strategic brilliance and decisive decision-making.* (UTWPLYMS, URL) – Як високоповажний воєначальник, генерал був відомий своїм стратегічним хистом і вмінням приймати відповідальні рішення.

Скорочення *Gen* утворено від повного слова *General*, що позначає військове звання, в якому кінцева частина *-eral* усічена, тому це ще один приклад **апокопи**.

(43) *The air support team worked closely with ground forces to coord precision airstrikes against enemy positions.* (EWATSDUIDWA, URL) – Група повітряної розвідки тісно співпрацювала з сухопутними військами для координації високоточних авіаударів по позиціях противника.

В цьому фрагменті можна побачити скорочення *coord*, утвореного від дієслова *coordinate*, це **апокопа**.

(59) *The coy commander briefed his troops on the mission objectives before they set out on their reconnaissance mission.* (AWWRETYUSATUHITB, URL) – Командир роти проінструктував своїх підлеглих про цілі місії перед тим, як вони вирушили на розвідку.

Абревіатура *coy* демонструє приклад **синкопи**, який утворено від іменника

company, і центральна частина *-tran-* якого усічена. Значення цього скорочення було знайдено в словнику військових термінів та скорочень.

(62) *The Adm oversaw the naval fleet's deployment, ensuring ships were strategically positioned for maximum effectiveness.* (RBBKRUSCOSV, URL) – Адмірал контролював розгортання військово-морського флоту, забезпечуючи стратегічне розташування кораблів для максимальної ефективності.

В нашому дослідженні це вже другий практичний приклад скорочення військового звання, утвореного шляхом **апокопи**. Можна зрозуміти, що повне слово від скорочення *Adm* – це *Admiral*.

(97) *The Maj briefed his unit on the mission objectives and emphasized the importance of attention to detail.* (NRSSDIUPAF, URL) – Майор проінформував свій підрозділ про завдання операції та наголосив на важливості уваги до деталей.

І останній, третій, приклад скорочення військового звання в цій роботі, утвореного шляхом **апокопи** це *Maj* від *Major*.

(68) *Effective planning and coordination are essential for the successful execution of mob operations to ensure a timely and coordinated response to emerging threats.* (UPO122000SWCSP, URL) – Ефективне планування і координація мають важливе значення для успішного проведення мобілізаційних операцій, щоб забезпечити своєчасне і злагоджене реагування на загрози, що виникають.

Не завжди легко зрозуміти значення скорочень без додаткового пояснення. І скорочення *mob* є одним з таких випадків. Це **апокопа**, утворена від іменника *mobilisation*.

(85) *The evacuation plan outlined procedures for safely evacuating all pax in the event of an emergency.* (PUUCTAUAP, URL) – План евакуації визначив процедури безпечної евакуації всіх пасажирів у разі виникнення надзвичайної ситуації.

Це речення демонструє цікавий приклад **синкопи** *pax*, який утворився від іменника *passengers*. Його цікавість полягає в тому, що за правилами повинно бути *pass*, але така форма, ймовірно, наштотувала б на думку, що це скорочення

від слова "passport". Значення цього скорочення ми знайшли в словнику військових термінів.

(91) *The ex focused on amphibious assault techniques, with Marines practicing beach landings and inland operations.* (NRSSDIUPAF, URL) – Навчання були зосереджені на методах морського десантування, а морські піхотинці відпрацьовували висадку на берег і операції на суші.

Скорочення *ex* досить багатозначне, тому що воно може походити від слів таких слів: *exchange*, *executive*, *example*. Але згідно контексту ми виявили, що значення цього скорочення пішло від слова *exercise*, тому це приклад **апокопи**, в якому усічено кінцеву частину *-ercise*.

(93) *The bde commander conducted a briefing to outline the objectives for the upcoming mission.* (NRSSDIUPAF, URL) – Командир бригади провів інструктаж, на якому окреслив завдання подальшої операції.

Значення абрєвіатури *bde* теж не одразу було розпізнано, але наступне слово *commander* полегшило це завдання, і ми розкодували цю абрєвіатуру як *brigade*, яка являється **синкопою**, тому що центральна частина *-riga-* усічена.

(95) *The admin O detailed the protocol for processing personnel assignments and transfers within the unit.* (UPZPC, URL) – Адміністративний наказ детально регламентував порядок оформлення призначень і переміщень особового складу в межах підрозділу.

Речення містить два типи скорочення, одне з яких – усічення *admin* від прикметника *administrative*, належить до **апокопи**, тому що усічено кінцеву частину *-istrative*; інше скорочення – *O* – це **абрєвіатура**, яка розшифровується як *order* і ми переклали її прямим відповідником ‘наказ’. На перший погляд було не зовсім зрозуміло, що саме позначає ця абрєвіатура, тому довелося більш детально зануритися в контекст промови.

(100) *Forward observers relayed target coordinates to the arty command post, directing accurate fire onto enemy concentrations.* (USIIWSTIATMSP, URL) – Військові на передовій передавали координати цілей на командний пункт артилерії, спрямовуючи точний вогонь на зосередження противника.

Приклад даної **синкопи** *arty* зафіксовано в словнику військових скорочень, воно походить від іменника *artillery*, та переклад цього слова українською мовою – це ‘артилерія’.

Телескопія (повна: злиття двох усічених основ або часткова: злиття усіченої основи одного слова з повною формою іншого) може бути проілюстрована наступними фрагментами:

(7) *Samples of that malware have been recovered and are being analysed.* (ERHWIUTGFM, URL) – Зразки цього зловмисного програмного забезпечення були відновлені та наразі аналізуються.

В даному реченні ми можемо спостерігати приклад **повної телескопії** *malwar*", в якій відбулося злиття двох усічених основ: усічення *mal* від прикметника *malicious* та усічення *ware* від іменника *software*. Переклад цього скорочення українською мовою в реченні – це ‘зловмисне програмне забезпечення’.

(15) *That means that both on the throttle which you use to accelerate and on a stick to control the airplane, there's a lot of buttons that you use to operate all the avionics.* (CATBUFTBS, URL) – Це означає, що і на дроселі, який використовується для прискорення, і на штурвалі, щоб керувати літаком, є багато кнопок, за допомогою яких здійснюється управління всією авіонікою.

Цей фрагмент нам ілюструє ще одну одиницю **повної телескопії** *avionics*, яка розкодовується як *aviation and electronics* та перекладено як ‘авіоніка’. Це досить часто вживане слово в українській та англійській мовах, тому не було проблем з розкодуванням значення.

(21) *Reuters was not able to verify the claim, which if true would represent a loss to Moscow of advanced warplanes worth in excess of \$100 million in total.* (USDTRWAFCS, URL) – Reuters не змогло перевірити цю заяву, яка в разі її правдивості означатиме втрату Москвою сучасних бойових літаків загальною вартістю понад 100 мільйонів доларів США.

Скорочення *warplanes* належить до **часткової телескопії**, так як скорочена

частина *planes*, яка походить від слова *airplanes*, приєднана до повного слова *war*. Переклад слова українською мовою – ‘бойові літаки’.

(42) *Catequipment, including portable kitchens and food trucks, was deployed to remote outposts to support troops in isolated locations.* (EWATSDUIDWA, URL) – Кейтерингове обладнання, включаючи польові кухні та вантажівки з їжею, було розгорнуто на віддалених позиціях для підтримки військ в ізольованих локаціях.

Абревіатура *catequipment* демонструє приклад **часткової телескопії**, яку утворено від іменників *catering*, від якого відбулося скорочення *cat-*, та *equipment*. Значення цього скорочення було знайдено в словнику військових термінів та скорочень.

(66) *Medical evacuation helicopters, known as medevacs, swiftly transported wounded soldiers to field hospitals for treatment.* (NTS10YSPWU, URL) – Гелікоптери медичної евакуації, відомі як "медеваки", швидко транспортували поранених солдатів до польових госпіталів для лікування.

Абревіатура *medevacs* складається зі слів *medical* та *evacuation*. Як ми можемо бачити, обидва слова усічені *med* та *evac*, тому це **повна телескопія**. Це скорочення використовується для позначення медичної евакуації, тобто транспортування поранених, зазвичай за допомогою літаків або вертольотів, з місць, де вони отримали травми або захворювання, до медичних установ для надання необхідної допомоги. Українською мовою ми переклали це слово як ‘медеваки’, і це є прикладом неологізму.

Абревіатури (утворюються з початкових літер кожної частини словосполучення і вимовляються як окремі літери) та **акроніми** (утворюються з початкових літер словосполучення і читаються як звичайні англійські слова) можна продемонструвати наступними прикладами:

(1) *We are disconnecting key Russian banks from the SWIFT network.* (SBPVDLATERPOTRAAU, URL) – Ми відключаємо ключові російські банки від мережі SWIFT.

На прикладі даного речення ми розглянемо **акронім** *SWIFT*, який розкодовується *Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication* і є широко вживаним, тому ми використали спосіб повного запозичення і залишили акронім в оригінальному вигляді в українському перекладі.

(4) *Germany announced that it will meet the 2% goal of NATO as soon as possible.* (SBPVDLATEPPOTRAAU, URL) – Німеччина оголосила, що виконає ціль НАТО у 2% якомога швидше.

Акронім *NATO* розшифровується як *North Atlantic Treaty Organization*, що українською мовою означає ‘Організація Північноатлантичного договору’ або ‘Північноатлантичний альянс’. Це міжнародна організація, створена для забезпечення колективної безпеки та співпраці між державами-членами. Ми переклали це скорочення за допомогою транслітерації, як ‘НАТО’.

(5) *The SSU assessed the hackers would have been able to steal personal information, understand the locations of phones, intercept SMS-messages and perhaps steal Telegram accounts with the level of access they gained.* (ERHWIUTGFM, URL) – СБУ оцінила, що хакери могли б викрасти особисту інформацію, зрозуміти геолокацію телефонів, перехопити СМС-повідомлення і, можливо, викрасти акаунти Telegram з тим рівнем доступу, який вони отримали.

Абревіатура *SSU* розшифровується як *Security Service of Ukraine*, що українською мовою означає ‘Служба безпеки України’. Це головний орган державної безпеки в Україні, який займається контррозвідальною діяльністю, захистом державної таємниці та іншими питаннями, пов'язаними з національною безпекою. Ми переклали дану абревіатуру способом створення української абревіатури ‘СБУ’.

Інший приклад **аббревіатури** *SMS* розкодовується як *Short Message Service*, що українською мовою означає ‘Служба коротких повідомлень’. Найбільш розповсюджений спосіб переклад даної аббревіатури українською мовою – це ‘СМС’, переклад за допомогою транслітерації, який і ми використали при перекладі.

(6) *ATMs using Kyivstar SIM cards for the internet ceased to work and the air-*

raid siren - used during missile and drone attacks - did not function properly in some regions. (ERHWIUTGFM, URL) – Банкомати, що використовують SIM-картки "Київстар" для доступу до інтернету, перестали працювати, а сирена повітряної тривоги, яка спрацьовує під час ракетних обстрілів та атак безпілотників, у деяких регіонах працювала з перебоями.

Абревіатура *ATMs* розкодовується як *Automated Teller Machines*, що українською мовою перекладається як 'Автоматизовані касові машини'. Особливість множини "s" в абревіатурі *ATMs* полягає в тому, що вона використовується для позначення множини автоматизованих касових машин. У цьому випадку "s" додається до кінця абревіатури *ATM* для утворення її множини, що є стандартною практикою в англійській мові. Ми переклали абревіатуру як 'банкомати'.

Акронім *SIM* розшифровується як *Subscriber Identity Module*, що українською мовою означає 'Модуль ідентифікації абонента'. Переклад виконано способом повного запозичення.

(12) *Ukraine's DIU military intelligence agency said the warship appeared to have been loaded when it sank and that, before the attack, it had spent some 10 days at a loading site used by the Russian military.* (USISRLLWIBS, URL) – Українська військова розвідка ГУР повідомила, що військовий корабель був завантажений, коли він затонув, і що до потоплення він перебував близько 10 днів на вантажному майданчику, який використовують російські війська.

Абревіатура *DIU* розшифровується як *Defence Intelligence of Ukraine*, що українською мовою означає 'Головне управління розвідки'. Це військовий розвідувальний орган, який відповідає за збір, аналіз та використання інформації, що має значення для оборони України. Ми переклали абревіатуру способом створення української абревіатури 'ГУР'.

(18) *Ukraine will spoof GPS across the country to stop Russian drones.* (UWSG, URL) – Україна заблокує GPS по всій країні, щоб перешкоджати російським безпілотникам.

Абревіатура *GPS* розшифровується як *Global Positioning System*, що

українською мовою означає ‘Глобальна система позиціонування’. Це супутникова навігаційна система, яка забезпечує визначення місцезнаходження, швидкості та часу для користувачів у будь-якій точці Землі. Спосіб повного запозичення застосовано для українського речення.

(19) *The company announced the find as it rolled out a blanket ban on state-backed hacking groups using its AI products.* (MSICHFCAIUIAT, URL) – Компанія оголосила про цю знахідку в той час, коли вона запровадила повну заборону на використання своїх продуктів зі штучним інтелектом хакерськими групами, що фінансуються державою.

У цьому контексті **аббревіатура AI** означає *Artificial Intelligence* і використовується для позначення технологій штучного інтелекту. Ми переклали дану лексичну одиницю, застосувавши метод перекладу розкодування – ‘штучний інтелект’.

(20) *U.S. President Joe Biden warned earlier this week that Avdiivka could fall to Russian forces because of ammunition shortages following months of Republican congressional opposition to a new U.S. military aid package for Kyiv.* (UTWFAAASB, URL) – Президент США Джо Байден попередив на початку цього тижня, що Авдіївка може перейти під контроль російських військ через нестачу боєприпасів після того, як республіканці в Конгресі протягом кількох місяців протистояли новому пакету військової допомоги США Києву.

Даний фрагмент презентує **аббревіатуру U.S.**, яка розшифровується як United States, що українською мовою означає Сполучені Штати. Це скорочена форма, яка часто використовується для позначення Сполучених Штатів Америки (United States of America, USA).

(23) *Stop whining about Trump and focus on Europe's interests, Dutch PM says.* (SWATAFOEIDPS, URL) – Припиніть скиглити через Трампа і зосередьтеся на інтересах Європи, - прем'єр-міністр Нідерландів.

Аббревіатура PM може розшифровуватися по-різному залежно від контексту, наприклад Project Manager, Prime Minister, Preventive Maintenance. В контексті цієї промови аббревіатура *PM* розшифровується Prime Minister і

перекладається як ‘Прем’єр-міністр’, тобто застосований метод перекладу розкодування.

(27) *The RPG launcher proved to be a formidable weapon against enemy armored vehicles.* (CATBUFTBS, URL) – Реактивний протитанковий гранатомет виявився потужною зброєю проти ворожої бронетехніки.

Абревіатура RPG у цьому контексті означає Rocket-Propelled Grenade і використовується для позначення типу зброї. Український переклад, який ми підібрали за допомогою способу перекладу розкодування – це ‘реактивний протитанковий гранатомет’.

(29) *SOF teams are often deployed on covert missions to disrupt enemy activities and gather valuable information.* (SBPVDLATEPPOTRAAU, URL) – Команди Сил спеціальних операцій часто виконують секретні операції для підриву діяльності противника і збору цінної інформації.

Акронім SOF може розшифровуватися різними способами залежно від контексту. Найбільш поширене значення і яке неодмінно підходить до цього речення – це Special Operations Forces – і переклад українською мовою – ‘Сили спеціальних операцій’. Сили спеціальних операцій – це елітні військові підрозділи, які виконують контртерористичні операції, рятувальні місії, розвідувальні операції та інші.

(31) *The special operations unit received intelligence regarding the location of an HVT and began planning a precision raid.* (UDPS160TOUGDIP, URL) – Підрозділ спеціальних операцій отримав розвіддані про розташування надважливої цілі і почав планувати високоточний обстріл.

Абревіатура HVT у цьому контексті означає High-Value Target і використовується для позначення важливої цілі, що має значну цінність для військових операцій. Ми переклали це скорочення як ‘розташування надважливої цілі’, застосувавши метод перекладу розкодування.

(33) *The squad leader radioed headquarters to report that they were in TIC (Troops in Contact) and requested immediate air support.* (UDPS160TOUGDIP, URL) – Командир підрозділу зв'язався по рації зі штабом і повідомив, що вони

перебувають у зоні ТІС, і вимагав негайної повітряної підтримки.

Акронім ТІС у цьому реченні означає Troops in Contact і використовується для позначення ситуації, коли військовий підрозділ вступив у бойовий контакт з противником. Ми застосували метод повного запозичення англійського скорочення в українському реченні.

(36) *During the training exercise, soldiers practiced CBRN defense techniques, including donning protective suits and masks to simulate exposure to hazardous materials.* (SFPJBOUID, URL) – Під час навчань військовослужбовці відпрацьовували методи ХБРЯ захисту, зокрема, одягали захисні костюми і маски для імітації контакту з небезпечними речовинами.

Абревіатура CBRN розшифровується як Chemical, Biological, Radiological, and Nuclear, що українською мовою перекладається ‘Хімічна, біологічна, радіологічна та ядерна’. Цей термін використовується для позначення загроз і засобів захисту, пов'язаних з небезпечними речовинами, що можуть спричинити масові ураження людей, тварин або навколишнього середовища.

(38) *Families of MIA soldiers anxiously awaited news of their loved ones, hoping for their safe return.* (RBPBANVZOFAEBM, URL) – Сім'ї солдатів, зниклих безвісти, з нетерпінням чекали звісток про своїх близьких, сподіваючись на їхнє швидке повернення.

Акронім MIA має декілька значень залежно від контексту, наприклад Ministry of Internal Affairs – Міністерство внутрішніх справ. В нашому контексті цей акронім розкодовується як Missing In Action, що використовується у військовій термінології. Воно означає, що солдат зник безвісти під час виконання бойового завдання.

(39) *The Geneva Conventions outline the rights and protections afforded to POWs during times of conflict.* (RBPBANVZOFAEBM, URL) – Женевські конвенції визначають права та захист, що надаються військовополоненим під час конфлікту.

POWs – це **акронім**, який розкодовується як Prisoners of War. Цей термін використовується для опису військовослужбовців, захоплених ворожими силами

під час збройного конфлікту. Військовополонені мають особливий статус і права відповідно до міжнародного гуманітарного права, зокрема Женевських конвенцій.

(41) *The budget allocated to the DoD is one of the largest in the world, reflecting the importance of national defense to the US.* (IACSSDWU, URL) – Бюджет, що виділяється на МО, є одним з найбільших у світі, що відображає важливість національної оборони для США.

Акронім DoD розшифровується як Department of Defense – Міністерство оборони. Це відомство уряду, яке відповідає за координацію і нагляд за всіма відомствами і функціями, пов'язаними з національною безпекою і збройними силами країни. При перекладі був використаний спосіб створення української аббревіатури ‘МО’.

(44) *Communication between FLOTs and headquarters is critical for maintaining situational awareness and coordinating battlefield operations.* (IACSSDWU, URL) – Зв'язок між передовими підрозділами і штабом має вирішальне значення для забезпечення ситуативної обізнаності та координації операцій на полі бою.

В даному реченні ми можемо спостерігати **акронім FLOTs**, який розкодується *Forward Line of Own Troops* і позначає передову лінію власних військ, за якою відбуваються бойові дії. При перекладі був застосований описовий спосіб ‘передові підрозділи’, а значення цієї аббревіатури було знайдено в словнику військових термінів.

(47) *The reconnaissance unit completed their reconnaissance mission and reported back that they were RTM to the extraction point.* (USTTRWMS, URL) – Розвідувальний підрозділ завершив свою місію розвідки і доповів, що вони готові до переміщення до пункту евакуації.

У наведеному реченні **аббревіатура RTM** означає *Ready to Move*. *RTM* в цьому контексті означає ‘готові до руху’ і використовується для позначення стану готовності підрозділу до переміщення до точки евакуації. Ми застосували переклад розкодування англійської аббревіатури.

(48) *MATO specialists provided vital support during humanitarian missions, directing military transport aircraft to deliver aid to remote regions.* (ECOAEWUSOPTSWTU, URL) – Фахівці МАТО надали життєво важливу підтримку під час гуманітарних місій, спрямовуючи військово-транспортні літаки для транспортування допомоги у віддалені регіони.

Акронім МАТО в цьому контексті означає *Military Air-Traffic Operations* і позначає спеціалістів, які надають важливу підтримку під час гуманітарних місій, спрямовуючи військово-транспортні літаки для доставки допомоги у віддалені регіони. Ми застосували спосіб транслітерації, переклавши як ‘МАТО’.

(53) *SV loaded with ammunition and equipment replenished frontline units, ensuring they remained combat-ready.* (UAGPPDODRC, URL) – Машини спеціального призначення, завантажені боєприпасами та спорядженням, поповнювали фронтові підрозділи, забезпечуючи їхню боєздатність.

Абревіатура SV в цьому реченні розкодовується як Support Vehicles і використовується для позначення транспортних засобів, що забезпечують передові підрозділи обладнанням і боєприпасами, щоб вони залишалися готовими до бою. Ми переклали цю абревіатуру за допомогою описового перекладу ‘машини спеціального призначення’.

(54) *The TA provides a valuable reserve of trained personnel who can be quickly mobilized to reinforce regular military units during times of crisis.* (UAGPPDODRC, URL) – ТО забезпечує цінний резерв підготовленого персоналу, який може бути швидко мобілізований для посилення регулярних військових підрозділів під час кризи.

Абревіатура ТА в даному випадку розкодовується Territorial Army і використовується для позначення військового резерву, який може бути оперативно залучений для підтримки регулярних військових підрозділів у кризових ситуаціях. Ми переклали дану лексичну одиницю шляхом створення української абревіатури ‘ТО’.

(57) *The UN Security Council held an emergency meeting to discuss the escalating conflict in the region.* (ECOAEWUSOPTSWTU, URL) – Рада Безпеки

ООН провела екстрене засідання, щоб обговорити ескалацію конфлікту в регіоні.

В цьому реченні **аббревіатура** *UN* означає United Nations і використовується для позначення ‘Організації Об’єднаних Націй’. Українською мовою ми переклали дане скорочення шляхом створення української аббревіатури ‘ООН’.

(58) *Advanced radar systems were deployed within the ADA to detect and track incoming enemy aircraft.* (AWWRETYUSATUHITB, URL) – У зоні повітряної оборони були розгорнуті сучасні радіолокаційні системи для виявлення і відстеження ворожих літальних апаратів, що наближаються.

Акронім *ADA* в цьому контексті означає Air Defended Area і позначають зону, що охороняється від повітряних загроз. Спосіб перекладу розкодування англійської аббревіатури був застосований в українському реченні ‘у зоні повітряної оборони’.

(65) *Soldiers were issued the latest IW models equipped with advanced optics and ergonomic designs for enhanced combat effectiveness.* (ETSUSWTBSRFF, URL) – Солдатам видали новітні зразки індивідуальної зброї, оснащені сучасною оптикою та покращеною ергономікою для посилення бойової ефективності.

Абревіатура в цьому реченні *IW* означає individual weapon і позначає індивідуальну зброю, а в цьому контексті означає моделі, які видані солдатам. Ми переклали це скорочення як ‘індивідуальна зброя’, застосувавши спосіб перекладу розкодування аббревіатури з англійської мови.

(71) *The success of the mission relied heavily on the effectiveness of our EW capabilities to disrupt enemy communications and radar systems.* (UPO122000SWCSP, URL) – Успіх місії значною мірою залежав від ефективності наших засобів РЕБ для порушення зв'язку та радіолокаційних систем противника.

Абревіатура в цьому реченні *EW* означає Electronic Warfare і використовується для позначення радіоелектронної боротьби. Ми переклали це скорочення як ‘РЕБ’, застосувавши спосіб перекладу спосіб створення української аббревіатури.

(72) *The SAS conducted covert reconnaissance missions deep behind enemy lines to gather intelligence on enemy movements and positions.* (SVDLEOANDDMU, URL) – Спеціальна повітряна служба проводила таємні розвідувальні операції глибоко в тилу ворога для збору розвідувальної інформації про пересування і позиції противника.

Скорочення *SAS* у цьому контексті означає *Special Air Service* і використовується для позначення підрозділу спеціального призначення. Це скорочення типу **акронім**. Дану лексичну одиницю перекладено методом перекаду розкодування ‘спеціальна повітряна служба’.

(76) *STO principles guide soldiers in prioritizing their actions during emergencies, ensuring they can survive and continue to fulfill their operational objectives.* (UFMDPPWCWY, URL) – Принципи "Вижити щоб діяти" допомагають солдатам визначати пріоритети своїх дій під час надзвичайних ситуацій, гарантуючи, що вони зможуть вижити і продовжувати виконувати свої оперативні завдання.

Скорочення *STO* у цьому контексті означає *Survive to Operate* і використовується для позначення принципів, які допомагають солдатам виживати та продовжувати виконувати свої завдання під час надзвичайних ситуацій. Це **аббревіатура**, що складається з перших літер кожного слова в назві. Це скорочення ми переклали шляхом перекаду розкодування –‘Вижити щоб діяти’.

(77) *After completing their reconnaissance mission, the scout team relayed to command that there was NTR of enemy activity in the area.* (NRTSUDNPMS, URL) – Після завершення розвідувальної місії розвідгрупа доповіла командуванню, що в цьому районі немає нічого, що могло б свідчити про активність противника.

Аббревіатура *NTR* у цьому контексті означає *Nothing to Report* і використовується для позначення відсутності значущих подій або активності, що потребують звітування. Скорочення *NTR* ми переклали шляхом описового перекаду ‘немає нічого, що могло б свідчити про’.

(81) *The CinC addressed the nation to explain the rationale behind military*

actions and provide updates on security matters. (IFMSUJEANOWE, URL) – Головнокомандувач звернувся до народу, щоб пояснити причини військових дій та надати актуальну інформацію з питань безпеки.

Скорочення *CinC* у цьому реченні означає Commander-in-Chief і використовується для позначення головнокомандувача. У даному скороченні *CinC* частка *in* не скорочена. Це приклад **акроніму**, де використовується кожна перша літера ключових слів, а частка *in* залишається незмінною, що є характерним для певних скорочень. Для перекладу ми застосували спосіб перекладу розкодування – ‘головнокомандувач’.

(86) *The FTS provided rigorous instruction to aspiring pilots, preparing them for combat missions in various aircraft.* (ETSUSWTBSRFF, URL) – Школа пілотів забезпечувала суворий контроль над пілотами-початківцями, готуючи їх до виконання бойових завдань на різних літальних апаратах.

Абревіатура *FTS* у цьому контексті означає Flying Training School і використовується для позначення навчального закладу, який займається підготовкою пілотів. Дану лексичну одиницю перекладено методом описового перекладу ‘школа пілотів’.

(87) *At the end of the Fy, military leaders conduct a comprehensive review of expenditures to identify areas for cost-saving measures and efficiency improvements.* (UWAARSNCSS, URL) – Наприкінці фінансового року військове керівництво проводить детальний аналіз витрат, щоб визначити сфери, в яких можна було б заощадити кошти та підвищити ефективність.

Абревіатура *FY* означає financial year і використовується для позначення фінансового року, це значення ми використали для перекладу, тобто застосували метод перекладу розкодування.

(90) *Special operations forces conducted a TOT insertion under the cover of darkness, striking the enemy at their weakest point.* (UZPWIWRTSNS, URL) – Сили спеціальних операцій здійснили шквал вогню вночі і завдали удару по найслабшому місцю противника.

Акронім *TOT* розкодується як Time on Target і використовується для

позначення відомості про час прибуття на ціль під час військових операцій. При перекладі застосовано спосіб описового перекладу – ‘шквал вогню’.

(94) *The medical corps provided FSP of healthcare, offering comprehensive medical services ranging from first aid to surgical procedures.* (UPZPC, URL) – Медичний корпус забезпечив повне медичне обслуговування, пропонуючи комплексні медичні послуги — від надання першої медичної допомоги до хірургічних операцій.

Абревіатура FSP означає Full Service Provision і використовується для позначення надання повного спектру медичних послуг. Перекладаючи дане скорочення, ми застосували спосіб описового перекладу ‘повне медичне обслуговування’.

(99) *The joint chiefs of staff reviewed the GDP to ensure alignment with national security objectives and resource allocation.* (USIIWSTIATMSP, URL) – Об'єднаний комітет начальників штабів переглянув GDP, щоб забезпечити його відповідність цілям національної безпеки та розподіл ресурсів.

Абревіатура GDP у цьому контексті означає General Defence Plan і використовується для позначення стратегічного плану оборони. В перекладі використаний спосіб повного запозичення.

Висновки до розділу

1. Проаналізувавши аббревіатури за частиною мови, можемо зробити висновок, що найбільше аббревіатур утворено від **іменників**, менше від **прикметників** та **дієслів** і найменше від **прислівників**. Це пов'язано з тим, що іменники найчастіше виступають основними носіями змісту та назви об'єктів, понять і явищ, тому вони частіше за інші частини мови потребують скорочення. З прикметників та дієслів, хоча і можуть утворюватися аббревіатури, їх зовсім небагато, оскільки їхні значення зазвичай уточнюють або описують іменники. Прислівники, будучи найменш вживаними в утворенні аббревіатур, виконують допоміжну роль у реченнях, що робить їх менш важливими для скорочення. Відтак, аббревіація зосереджується

здебільшого на іменниках, відображаючи їх ключову роль у мовленні та комунікації.

2. Проаналізувавши речення, які містять скорочення типу усічення, Можемо стверджувати, що **апокопа** (відсікання кінцевої частини слова) є найпоширенішим явищем – проаналізовано 14 одиниць; знайдено та проаналізовано 8 одиниць **синкопи** (відсікання центральної частини слова); лише 1 одиниця **афerezису** (відсікання центральної частини слова); і жодного прикладу **змішаного** (відсікання початкової та кінцевої частини) виду усічення. Це пов'язано з тим, що відсікання кінцевої частини слова (апокопа) є найбільш природним і поширеним способом скорочення. Кінцеві звуки або склади часто є менш важливими для розуміння слова в контексті, тому їх усічення менш впливає на сприйняття та розуміння. Відсікання центральної частини (синкопа) або початкової частини (афerezис) зустрічається рідше, оскільки ці частини слова зазвичай несуть більше значення і їхнє видалення може ускладнити розуміння. Змішане усічення є найменш поширеним через значну втрату інформації, що ускладнює ідентифікацію та розуміння слова.
3. Після аналізу прикладів телескопії можемо зробити висновок, що повна та часткова телескопія трапляються в однаковій кількості: 3 одиниці **повної** та 3 одиниці **часткової телескопії** в нашому дослідженні. Це свідчить про те, що обидва типи телескопії поширені та мають однакову частоту вживання в контексті військового дискурсу. По-перше, як повна, так і часткова телескопія можуть слугувати різним стилістичним та риторичним цілям у тексті. Для досягнення лаконічності та швидкого донесення основної ідеї може використовуватися повна телескопія, яка характеризується скороченням усіх складників скорочення. Натомість, часткова телескопія може забезпечувати гнучкість та дозволяти зберегти важливі деталі або нюанси висловлювання.

4. Проаналізувавши 35 речень, виявлено *14 одиниць акронімів* та *22 одиниць абревіатур*. Це свідчить про те, що у військовій мові широко використовуються скорочення, що допомагають економити місце та спрощують комунікацію. Акроніми та абревіатури дозволяють швидко і ефективно передавати складну інформацію, що є критично важливим в умовах обмеженого часу та високої напруги, характерних для військових операцій. Таким чином, можна зробити висновок, що використання скорочень є невід'ємною частиною військової лексики, що підвищує оперативність і зрозумілість повідомлень.

РОЗДІЛ 3

ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ДЛЯ
ДОСЯГНЕННЯ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ

3.1 Лексичні трансформації при перекладі політичних промов: транслітерація та транскрипція

1. Серед формальних перетворень головними прийомами перекладу є перекладацька **транскрипція та транслітерація**.

Транслітерація або транскрипція є методами передачі лексичних одиниць оригіналу, які полягають у відтворенні їхньої форми за допомогою букв мови, на яку здійснюється переклад. Проте **транслітерація** – це відтворення *графічної* форми іншомовного слова, а **транскрипція** – відтворення *звукової* форми іншомовного слова.

(2) *Russian hackers were inside Ukrainian telecoms giant Kyivstar's system from at least May last year in a cyberattack that should serve as a "big warning" to the West.* (ERHWIUTGFM, URL) – Російські хакери проникли в систему українського телеком-гіганта "Київстар" щонайменше з травня минулого року під час кібератаки, яка має слугувати "великим попередженням" для Заходу.

При перекладі лексичних одиниць *hackers*, *telecoms* та *cyberattack* застосували трансформацію **транслітерації**, відповідно переклавши 'хакери', 'телеком' та 'кібератаки'. Слово *system* переклали як 'систему' за допомогою **практичної транскрипції**.

(5) *The SSU assessed the hackers would have been able to steal personal information, understand the locations of phones, intercept SMS-messages and perhaps steal Telegram accounts with the level of access they gained.* (ERHWIUTGFM, URL) – СБУ оцінила, що хакери могли б викрасти особисту інформацію, зрозуміти локацію телефонів, перехопити СМС-повідомлення і, можливо, викрасти акаунти Telegram з тим рівнем доступу, який вони отримали.

Слова *information* та *locations* перекладено способом **практичної транскрипції** як 'інформацію' та 'локацію'. Інші приклади *SMS* та *accounts*

демонструють **транслітерацію** – ‘СМС’ та ‘акаунти’.

(8) *In a statement posted on the Telegram messaging app, Russia's Defence Ministry said Ukraine had attempted what it called "a terrorist attack on Russian civil transport ships using semi-submersible naval drones".* (RSIFUDAOCCSIBS, URL) – У заяві, розміщеній у месенджері Telegram, Міністерство оборони Росії заявило, що Україна здійснила спробу того, що вони назвали "терористичною атакою на російські цивільні транспортні судна з використанням напівпідводних військово-морських дронів".

Іменник *attack* перекладено за допомогою **транслітерації** як ‘атакою’. Інший іменник *drones* переклали способом **практичної транскрипції** – ‘дронів’.

(11) *The AFU, together with the Defence Ministry's intelligence unit, destroyed the Tsezar Kunikov large landing ship.* (USISRLLWIBS, URL) – ЗСУ спільно з розвідкою Міноборони знищили великий десантний корабель "Цезарь Куніков".

Власна назва *Tsezar Kunikov* перекладена за допомогою **практичної транскрипції** ‘Цезарь Куніков’.

(19) *The company announced the find as it rolled out a blanket ban on state-backed hacking groups using its AI products.* (MSICHFCRAIUIAT, URL) – Компанія оголосила про цю знахідку в той час, коли вона запровадила повну заборону на використання своїх продуктів зі штучним інтелектом хакерськими групами, що фінансуються державою.

Лексичні одиниці *company*, *groups* та *products* перекладено способом **практичної транскрипції** відповідно ‘компанія’, ‘групами’ та ‘продуктів’.

(39) *The Geneva Conventions outline the rights and protections afforded to POWs during times of conflict.* (RBPBANVZOFAEBM, URL) – Женевські конвенції визначають права та захист, що надаються військовополоненим під час конфлікту.

При перекладі словосполучення, яке позначає власну назву, *Geneva Conventions* застосована трансформація **практичної транскрипції** і переклад звучить як ‘Женевські конвенції’. Іменник *conflict* перекладено за допомогою **транслітерації** – ‘конфлікту’.

(41) *The budget allocated to the DoD is one of the largest in the world, reflecting the importance of national defense to the US.* (IACSSDWU, URL) – Бюджет, що виділяється на МО, є одним з найбільших у світі, що відображає важливість національної оборони для США.

Іменник *budget* переклали як ‘бюджет’, тож можемо спостерігати **практичну транскрипцію**.

(46) *Advanced satellite technology was used to assist in loc the missing aircraft in the remote mountain region.* (NTS10YSPWU, URL) – Передові супутникові технології були використані для допомоги в пошуку зниклого літака у віддаленому гірському регіоні.

Лексична одиниця *technology* перекладена як ‘технології’, за допомогою способу **практичної транскрипції**. Іменник *region* переклали за допомогою **транслітерації** – ‘рєгіоні’.

(51) *Advanced med technology enabled doctors to perform life-saving surgeries in the field hospital.* (NTS10YSPWU, URL) – Передові медичні технології дозволили лікарям проводити життєво важливі операції в польовому госпіталі.

При перекладі іменника *hospital* на українську мову ‘госпіталі’ застосована трансформація **практичної транскрипції**, так як замість звука "х", який відповідав би англійському "h", використано "г".

(54) *The TA provides a valuable reserve of trained personnel who can be quickly mobilized to reinforce regular military units during times of crisis.* (UAGPPDODRC, URL) – Територіальна оборона забезпечує цінний резерв підготовленого персоналу, який може бути швидко мобілізований для посилення регулярних військових підрозділів під час кризи.

Слова *personnel*, *mobilized* та *crisis* переклали за допомогою **практичної транскрипції** відповідно: ‘персоналу’, ‘мобілізований’ та ‘кризи’.

(55) *The commander briefed the troops on the current sit in the region, highlighting potential threats and objectives.* (RIBSTTNHSSSS, URL) – Командир проінформував війська про поточну ситуацію в регіоні, наголосивши на потенційних загрозах і завданнях.

На прикладі даного уривка бачимо дві лексичні одиниці *commander* та *potential*, які переклали як ‘командир’ та ‘потенційних’, застосувавши **практичну транскрипцію**.

(60) *The DAG deployed its howitzers to strategic positions to maximize coverage of the battlefield.* (CUSAVFURRH, URL) – Дивізійна артилерійська група розмістила свої гаубиці на стратегічних позиціях, щоб максимально охопити поле бою.

Звернимо увагу на прикметник *strategic* та іменник *positions*. Українською мовою переклали їх відповідно ‘стратегічних’ та ‘позиціях’. Отож це теж приклади **практичної транскрипції**.

(64) *Troops in the rear ech provided logistical support to frontline units, ensuring they had the resources needed to sustain operations.* (CUSAVFURRH, URL) – Війська тилового ешелону надавали логістичну підтримку передовим підрозділам, забезпечуючи їх ресурсами, необхідними для ведення операцій.

Аналізуючи лексичні одиниці *logistical* та *operations*, які перекладені українською мовою як ‘логістичну’ та ‘операцій’, можемо теж відслідкувати трансформацію **практичної транскрипції**.

(67) *Innovations in lightweight mat technology have improved mobility and reduced logistical burdens for deployed units.* (SDA680MIMATU, URL) – Інновації в технології легких матеріалів покращили мобільність і зменшили логістичний вантаж для розгорнутих підрозділів.

Іменники *innovations* та *mobility* перекладено українською мовою за допомогою **практичної транскрипції** відповідно: ‘інновації’ та ‘мобільність’.

3.2 Лексико-семантичні трансформації в перекладі політичних промов: конкретизація, генералізація та модуляція

2. **Конкретизація** — спосіб перекладу, при якому слово з ширшим значенням замінюється в перекладі словом із вузьким значенням. Погляньмо на наступні приклади:

(6) *ATMs using Kyivstar SIM cards for the internet ceased to work and the air-*

raid siren - used during missile and drone attacks - did not function properly in some regions. (ERHWIUTGFM, URL) – Банкомати, що використовують SIM-картки "Київстар" для доступу до інтернету, перестали працювати, а сирена повітряної тривоги, яка спрацьовує під час ракетних обстрілів та атак безпілотників, у деяких регіонах працювала з перебоями.

Іменник *attacks* переклали за допомогою конкретизації як ‘обстрілів’. Значення *attacks* є загальнішим, тому що може охоплювати ‘обстріли’, ‘напади’, ‘удари’ і т.д. Це один із прикладів, як перекладачі адаптують загальні терміни до конкретних обставин.

(8) *In a statement posted on the Telegram messaging app, Russia's Defence Ministry said Ukraine had attempted what it called "a terrorist attack on Russian civil transport ships using semi-submersible naval drones".* (RSIFUDAOCCSIBS, URL) – У заяві, розміщеній у месенджері Telegram, Міністерство оборони Росії заявило, що Україна здійснила спробу того, що вони назвали "терористичною атакою на російські цивільні транспортні судна з використанням напівпідводних військово-морських дронів".

Дане речення демонструє досить поширений приклад транслітерації. Дієслово *said* переклали ‘заявило’. Вибір цього перекладу обумовлений необхідністю точно передати зміст і тон висловлювання у контексті публічних заяв.

(12) *Ukraine's DIU military intelligence agency said the warship appeared to have been loaded when it sank and that, before the attack, it had spent some 10 days at a loading site used by the Russian military.* (USISRLLWIBS, URL) – Українська військова розвідка ГУР повідомила, що військовий корабель був завантажений, коли він затонув, і що до потоплення він перебував близько 10 днів на вантажному майданчику, який використовують російські війська.

Схожий приклад, який аналізували в попередньому реченні, можемо спостерігати і тут: дієслово *said* перекладено за допомогою конкретизації як ‘повідомила’; слово *attack*, не як ‘атака’, а як ‘потоплення’; і дієслово *spent* – ‘перебував’, а не ‘провів’. Конкретизація в перекладі дозволяє уникнути

двозначностей і більш точно передати події, описані в тексті.

(18) *Ukraine will spoof GPS across the country to stop Russian drones.* (UWSG, URL) – Україна заблокує GPS по всій країні, щоб перешкоджати російським безпілотникам.

Дієслово *stop* переклали за допомогою конкретизації ‘перешкоджати’. Такий підхід дозволяє точніше передати зміст речення, адже в цьому контексті ‘перешкоджати’ краще відображає мету дій України щодо російських безпілотників.

(20) *U.S. President Joe Biden warned earlier this week that Avdiivka could fall to Russian forces because of ammunition shortages following months of Republican congressional opposition to a new U.S. military aid package for Kyiv.* (UTWFAAASB, URL) – Президент США Джо Байден попередив на початку цього тижня, що Авдіївка може перейти під контроль російських військ через нестачу боєприпасів після того, як республіканці в Конгресі протягом кількох місяців протистояли новому пакету військової допомоги США Києву.

Прислівник *earlier* переклали ‘на початку’, що є конкретизацією для більш точного відображення часової рамки в українському контексті. Дієслово *fall* перекладено ‘перейти під контроль’, що конкретизує та уточнює значення в контексті військових дій, передаючи суть зміни контролю над територією.

(38) *Families of MIA soldiers anxiously awaited news of their loved ones, hoping for their safe return.* (RBPBANVZOFAEBM, URL) – Сім’ї солдатів, зниклих безвісти, з нетерпінням чекали звісток про своїх близьких, сподіваючись на їхнє швидке повернення.

У цьому випадку, слово *news* у англійському оригіналі є досить загальним і може означати будь-які новини або інформацію. В українському перекладі воно конкретизовано до ‘звісток’, що в контексті очікування інформації про зниклих безвісти солдатів є більш точним і емоційно насиченим.

(42) *Catequipment, including portable kitchens and food trucks, was deployed to remote outposts to support troops in isolated locations.* (EWATSDUIDWA, URL) – Кейтерингове обладнання, включаючи польові кухні та вантажівки з їжею,

було розгорнуто на віддалених позиціях для підтримки військ в ізольованих локаціях.

В українському перекладі *portable kitchens* перекладено як ‘польові кухні’. Термін ‘польові кухні’ конкретизує значення, надаючи більш чітке уявлення про тип обладнання, яке використовується. Польова кухня є специфічним типом переносної кухні, яка призначена для використання в умовах польових таборів, на віддалених позиціях або в ізольованих місцях, що відповідає контексту речення.

(48) *MATO specialists provided vital support during humanitarian missions, directing military transport aircraft to deliver aid to remote regions.* (ECOAEWUSOPTSWTU, URL) – Фахівці МАТО надали життєво важливу підтримку під час гуманітарних місій, спрямовуючи військово-транспортні літаки для транспортування допомоги у віддалені регіони.

В англійському оригіналі слово *aircraft* є узагальненим терміном, що може стосуватися будь-яких повітряних суден, тоді як в українському перекладі його було конкретизовано до ‘літаки’. Така конкретизація зроблена для уточнення виду повітряного транспорту. Крім того, бачимо, що застосована граматична заміна числа. В англійському реченні слово *aircraft* має форму однини, а в українському перекладі було використано форму множини ‘літаки’.

(73) *The rebro station relayed critical communications to units operating in remote areas with limited radio coverage.* (SVDLEOANDDMU, URL) – Ретрансляційна станція передавала важливі повідомлення підрозділам, що діяли у віддалених районах з обмеженим радіопокриттям.

В оригінальному англійському реченні *critical communications* перекладено як ‘важливі повідомлення’. У контексті військових операцій, слово *communications* має широкий спектр значень і може охоплювати будь-який вид зв'язку, інформаційного обміну, включаючи радіопередачі, команди, сигнали тощо. Переклад цього терміна як ‘повідомлення’ є конкретизацією, оскільки звужує можливі значення до певного виду інформації, яка передається між підрозділами.

(74) *Troops conducted regular patrols to monitor key areas and maintain situational awareness, reporting any suspicious activity they encountered at the RP.* (SVDLEOANDDMU, URL) – Військовослужбовці здійснювали регулярне патрулювання для моніторингу ключових районів та підтримання ситуаційної обізнаності, повідомляючи про будь-яку підозрілу активність, з якою вони стикалися, на пункті звітності.

На прикладі даного речення можна спостерігати приклад конкретизації, де іменник *areas* з більш широким значенням переклали на українську мову як ‘районів’ з вузьким значенням.

(94) *The medical corps provided FSP of healthcare, offering comprehensive medical services ranging from first aid to surgical procedures.* (UPZPC, URL) – Медичний корпус забезпечив повне медичне обслуговування, пропонуючи комплексні медичні послуги — від надання першої медичної допомоги до хірургічних операцій.

Значення слова *procedures* більш загальне, може включати в себе значення ‘операції’, тому це конкретизація.

3. Генералізація використовується для заміни одиниці з більш вузьким значенням одиницею мови перекладу з ширшим значенням.

(55) *The commander briefed the troops on the current sit in the region, highlighting potential threats and objectives.* (RIBSTTNHSSSS, URL) – Командувач проінформував війська про поточну ситуацію в регіоні, наголосивши на потенційних загрозах і завданнях.

В англійському оригіналі дієслово *briefed* має більш вузьке значення і зазвичай означає ‘надати коротку, стислу інформацію або інструктаж’. У перекладі це слово було перекладено більш загально ‘проінформував’, що не передає детально спосіб або формат інформування, але охоплює саму дію передачі інформації.

(79) *The commander radioed headquarters with the ETA for their unit's arrival at the rendezvous point.* (NRTSUDNPMS, URL) – Командир повідомив в штаб

орієнтовний час прибуття свого підрозділу до місця збору.

Значення дієслова *radioed* ширше за ‘повідомив’, яке ми використали для перекладу, тому що воно позначає ‘передавати по радіо’. Це чудовий приклад генералізації.

(87) *At the end of the Fy, military leaders conduct a comprehensive review of expenditures to identify areas for cost-saving measures and efficiency improvements.* (UWAARSNCSS, URL) – Наприкінці фінансового року військове керівництво проводить детальний аналіз витрат, щоб визначити сфери, в яких можна було б заощадити кошти та підвищити ефективність.

Іменник *leaders* переклали як ‘керівництво’, отже тут чітко видно, що ‘керівництво’ має більш загальне значення.

(91) *The ex focused on amphibious assault techniques, with Marines practicing beach landings and inland operations.* (NRSSDIUPAF, URL) – Навчання були зосереджені на методах морського десантування, а морські піхотинці відпрацьовували висадку на берег і операції на суші.

Скорочення *ex*, яке розкодовується як *exercise* переклали за допомогою генералізації – ‘навчання’, а прямий переклад слова – це ‘вправа’.

4. Модуляція являє собою процес, в якому значення перетвореної одиниці логічно впливає з значення початкової одиниці.

(4) *Germany announced that it will meet the 2% goal of NATO as soon as possible.* (SBPVDLATERPOTRAAU, URL) – Німеччина оголосила, що виконає ціль НАТО у 2% якомога швидше.

Прямий переклад дієслова *meet* українською мовою – це ‘зустрічати’. Але такий переклад був би не доречним, тому переклали його, беручи до уваги контекст речення, як ‘виконає’. Цей приклад демонструє важливість врахування контексту при перекладі, щоб зберегти точність і адекватність передачі значення.

(9) *Countries with a deficit above 3% of GDP are required to halve this to 1.5% during periods of growth, creating a safety buffer for tough times ahead.* (EUAOLFRTCDBI, URL) – Країни з дефіцитом понад 3% ВВП зобов'язані

скоротити його вдвічі до 1,5% в період зростання, створюючи резерв на випадок важких часів у майбутньому.

Іменник *buffer*, прямий переклад якого це ‘буфер’ або ‘амортизатор’, переклали як ‘резерв’. Такий вибір перекладу пояснюється контекстом, оскільки в даному випадку мова йде про створення запасу або фінансового резерву, який може бути використаний у майбутньому для подолання економічних труднощів. Використання слова ‘резерв’ точніше передає сутність заходів, що описуються в реченні.

(13) *A final decision has not yet been taken on a request from Kyiv to supply dozens of F-16s.* (CATBUFTBS, URL) – Остаточне рішення щодо запиту Києва про постачання десятків F-16 ще не прийнято.

Дієслово *taken* переклали як ‘прийнято’, враховуючи контекст речення. Використання дієслова ‘прийнято’ краще передає суть процесу прийняття рішення, що відповідає загальноприйнятій термінології та стилістиці української мови.

(15) *That means that both on the throttle which you use to accelerate and on a stick to control the airplane, there's a lot of buttons that you use to operate all the avionics.* (CATBUFTBS, URL) – Це означає, що і на дроселі, який використовується для прискорення, і на штурвалі, щоб керувати літаком, є багато кнопок, за допомогою яких здійснюється управління всією авіонікою.

Іменник *stick* переклали за допомогою модуляції як ‘штурвал’. Модуляція дозволяє передати значення слова у відповідності до контексту, зберігаючи точність і природність перекладу. У цьому випадку *stick* (буквально ‘палиця’) перекладається як ‘штурвал’, що краще відповідає значенню та функції цього елемента керування в контексті управління літаком.

(16) *The OSCE, which counts Ukraine, the U.S. and Russia among its 57-members, is the successor to a Cold War-era organisation for Soviet and Western powers to engage.* (RPTVOSMPIOPA, URL) – ОБСЄ, яка об'єднує Україну, США та Росію серед 57 членів, є правонаступницею організації часів холодної війни, створеної для взаємодії радянських та західних держав.

Дієслово *counts*, прямий переклад якого є ‘рахувати, нараховувати’ переклали методом модуляції, враховуючи контекст – ‘об’єднує’.

(27) *The RPG launcher proved to be a formidable weapon against enemy armored vehicles.* (CATBUFTBS, URL) – Реактивний протитанковий гранатомет виявився потужною зброєю проти ворожої бронетехніки.

Слово *formidable* у контексті англійської мови означає щось, що викликає страх або повагу завдяки своїй силі, розміру або здатностям. У перекладі це слово передано як ‘потужною’, що краще підкреслює основний аспект значення — здатність гранатомета ефективно протистояти ворожій бронетехніці.

(73) *The rebro station relayed critical communications to units operating in remote areas with limited radio coverage.* (SVDLEOANDDMU, URL) – Ретрансляційна станція передавала важливі повідомлення підрозділам, що діяли у віддалених районах з обмеженим радіопокриттям.

Прикметник *critical* переклали як ‘важливі’ в цьому контексті. В даному випадку можна спостерігати трансформацію модуляції. Прямий відповідник українською мовою – ‘критичний’ або ‘вирішальний’.

(84) *During times of political instability, the IS division was placed on high alert to respond to potential threats to government institutions.* (RWTNOIUAEAMZS, URL) – Під час політичної нестабільності відділ внутрішньої безпеки був приведений у стан підвищеної готовності для реагування на потенційні загрози державним установам.

Прямий переклад *placed* українською мовою – це ‘розміщений’. Переклад ‘приведений’ був підібраний до контексту.

(86) *The FTS provided rigorous instruction to aspiring pilots, preparing them for combat missions in various aircraft.* (ETSUSWTBSRFF, URL) – Школа пілотів забезпечувала суворий контроль над пілотами-початківцями, готуючи їх до виконання бойових завдань на різних літальних апаратах.

Лексичну одиницю *instruction* перекладено як ‘контроль’. Словниковий варіант – ‘навчання, інструктаж’, тому в цьому реченні спостерігається модуляція.

(93) *The bde commander conducted a briefing to outline the objectives for the upcoming mission.* (NRSSDIUPAF, URL) – Командир бригади провів інструктаж, на якому окреслив завдання подальшої операції.

Прямий відповідник слова *objectives* – це ‘цілі’. В даному реченні підібрали переклад ‘завдання’ до контексту.

(100) *Forward observers relayed target coordinates to the arty command post, directing accurate fire onto enemy concentrations.* (USIIWSTIATMSP, URL) – Військові на передовій передавали координати цілей на командний пункт артилерії, спрямовуючи точний вогонь на зосередження противника.

Словниковий варіант іменника *observers* – це ‘спостерігачі’. Ми переклали як ‘військові’, враховуючи контекст. Такий підхід дозволяє точніше передати зміст речення, оскільки ‘військові’ краще відображає роль людей на передовій у цьому конкретному випадку.

3.3 Лексико-граматичні трансформації в перекладі політичних промов: антонімічний переклад, граматична заміна, додавання, вилучення, транспозиція, описовий переклад

5. Антонімічний переклад — спосіб перекладу, при якому відбувається заміна форми слова або словосполучення з позитивної на негативну, або навпаки – з негативної на позитивну.

(6) *ATMs using Kyivstar SIM cards for the internet ceased to work and the air-raid siren - used during missile and drone attacks - did not function properly in some regions.* (ERHWIUTGFM, URL) – Банкомати, що використовують SIM-картки "Київстар" для доступу до інтернету, перестали працювати, а сирена повітряної тривоги, яка спрацьовує під час ракетних обстрілів та атак безпілотників, у деяких регіонах працювала з перебоями.

Фраза *did not function properly* демонструє приклад антонімічного перекладу українською мовою ‘працювала з перебоями’. Такий підхід до перекладу дозволяє зберегти зміст оригінального речення, водночас адаптуючи його до стилістичних особливостей української мови.

6. **Граматична заміна** передбачає різні граматичні зміни, наприклад, заміна частини мови (прикметник на іменник, тощо), заміна граматичної форми слова (однина на множину), заміна синтаксичної конструкції, заміна структурного типу речення (членування або об'єднання речень), заміна комунікативного типу речення.

(8) *In a statement posted on the Telegram messaging app, Russia's Defence Ministry said Ukraine had attempted what it called "a terrorist attack on Russian civil transport ships using semi-submersible naval drones".* (RSIFUDAOCCSIBS, URL) – У заяві, розміщеній у месенджері Telegram, Міністерство оборони Росії заявило, що Україна здійснила спробу того, що вони назвали "терористичною атакою на російські цивільні транспортні судна з використанням напівпідводних військово-морських дронів".

При перекладі дієслова *attempted* використали заміну частини мови, переклавши іменником 'спробу' і додали дієслово 'здійснила' для передачі сенсу. Такий підхід допомагає точніше передати зміст оригінального речення, зберігаючи його граматичну структуру та ясність. Це забезпечує більш природне звучання українською мовою і сприяє кращому розумінню тексту цільовою аудиторією.

(13) *A final decision has not yet been taken on a request from Kyiv to supply dozens of F-16s.* (CATBUFTBS, URL) – Остаточне рішення щодо запиту Києва про постачання десятків F-16 ще не прийнято.

Дієслово *supply* переклали на українську мову 'постачання'. Заміна дієслова на іменник часто використовується для адаптації тексту до мовних норм і контексту, забезпечуючи точність та адекватність перекладу. Крім того, при перекладі цього речення була використала трансформація транспозиції, а саме дієслова *taken*, в українському реченні воно знаходиться на останньому місці – 'прийнято'.

(15) *That means that both on the throttle which you use to accelerate and on a stick to control the airplane, there's a lot of buttons that you use to operate all the*

avionics. (CATBUFTBS, URL) – Це означає, що і на дроселі, який використовується для прискорення, і на штурвалі, щоб керувати літаком, є багато кнопок, за допомогою яких здійснюється управління всією авіонікою.

Дієслова *accelerate* та *operate* переклали іменниками ‘прискорення’ та ‘управління’ відповідно. Тому можемо спостерігати тут заміну граматичної форми слова.

(19) *The company announced the find as it rolled out a blanket ban on state-backed hacking groups using its AI products*. (MSICHFCRAIUIAT, URL) – Компанія оголосила про цю знахідку в той час, коли вона запровадила повну заборону на використання своїх продуктів зі штучним інтелектом хакерськими групами, що фінансуються державою.

Словосполучення *state-backed hacking groups* переклали усукраїнською як ‘хакерськими групами, що фінансуються державою’, отже бачимо заміну синтаксичної конструкції.

(21) *Reuters was not able to verify the claim, which if true would represent a loss to Moscow of advanced warplanes worth in excess of \$100 million in total*. (USDTRWAFCS, URL) – Reuters не змогло перевірити цю заяву, яка в разі її правдивості означатиме втрату Москвою сучасних бойових літаків загальною вартістю понад 100 мільйонів доларів США.

Прикметник *true* переклали за допомогою граматичної заміни іменником ‘правдивості’. Отже можемо спостерігати заміну частини мови, що дозволяє точніше передати зміст у контексті речення.

(37) *The reconnaissance team scouted the LZ for any signs of enemy presence before signaling for the extraction helicopter to land*. (SFPJBOUID, URL) – Розвідувальна група перевірила територію приземлення для виявлення можливих ознак присутності ворога перед тим, як подати сигнал до приземлення вертольота евакуації.

В оригінальному реченні конструкція *for the extraction helicopter to land* буквально перекладається як ‘для приземлення вертольота евакуації’. Однак, щоб зробити переклад більш природним і зрозумілим для українських читачів,

ця конструкція була перетворена на ‘перед тим, як подати сигнал до приземлення вертольота евакуації’, застосовуючи метод заміни синтаксичної конструкції.

(39) *The Geneva Conventions outline the rights and protections afforded to POWs during times of conflict. (RBPBANVZOFAEBM, URL) – Женевські конвенції визначають права та захист, що надаються військовополоненим під час конфлікту.*

Цей приклад нам демонструє 2 граматичні заміни: заміна числа іменника та заміна синтаксичної конструкції. В українському перекладі *protections* передано у формі однини — ‘захист’. Це пов'язано з тим, що в українській мові слово ‘захист’ часто використовується як узагальнене поняття, яке включає в себе різні види захисту, і передача цього іменника у множині була б не такою природною. До того ж, українському перекладі конструкція *afforded to POWs during times of conflict* перетворена на підрядне речення з відносним займенником ‘що’ і дієсловом ‘надаються’, що відповідає українській синтаксичній нормі.

(41) *The budget allocated to the DoD is one of the largest in the world, reflecting the importance of national defense to the US. (IACSSDWU, URL) – Бюджет, що виділяється на МО, є одним з найбільших у світі, що відображає важливість національної оборони для США.*

Заміна синтаксичної конструкції в цьому випадку є необхідною для адаптації англійського синтаксису до українських мовних норм, тому ми переклали конструкції *allocated to the DoD* та *reflecting the importance of national defense to the US*, як ‘що виділяється на МО’ та ‘що відображає важливість національної оборони для США’ відповідно. В англійській мові дієприкметникові звороти широко використовуються для компактного вираження додаткової інформації, тоді як в українській мові аналогічні конструкції, як правило, передаються за допомогою підрядних речень.

(46) *Advanced satellite technology was used to assist in loc the missing aircraft in the remote mountain region. (NTS10YSPWU, URL) – Передові супутникові технології були використані для допомоги в пошуку зниклого літака у віддаленому гірському регіоні.*

При перекладі даного речення було застосовано дві граматичні заміни.

1. Граматична заміна числа іменника. В англійському оригіналі іменник *technology* стоїть в однині, але в українському перекладі було застосовано множину ‘технології’. Це обґрунтовано тим, що в українській мові слово ‘технологія’ частіше вживається у множині в такому контексті, що підкреслює різноманітність або комплексність засобів.

2. Граматична заміна частини мови. Дієслово *to assist* у перекладі замінено іменником ‘допомоги’. Така заміна зроблена для зручності побудови українського речення. Крім того, в оригіналі слово *mountain* вживається як іменник, проте в українському перекладі його було змінено на прикметник ‘гірському’.

(58) *Advanced radar systems were deployed within the ADA to detect and track incoming enemy aircraft*. (AWWRETYUSATUNITB, URL) – У зоні повітряної оборони були розгорнуті сучасні радіолокаційні системи для виявлення і відстеження ворожих літальних апаратів, що наближаються.

Оригінальна фраза *incoming enemy aircraft* була перекладена як ‘ворожих літальних апаратів, що наближаються’. Слово *incoming* було передано через конструкцію ‘що наближаються’, тобто дієприкметниковий зворот, що є синтаксичною перебудовою речення, тобто, це граматична заміна синтаксичної конструкції. В англійському оригіналі *to detect and track* (інфінітивна конструкція) було перекладено українською мовою як ‘для виявлення і відстеження’, де використовуються іменники – граматична заміна частини мови.

(67) *Innovations in lightweight mat technology have improved mobility and reduced logistical burdens for deployed units*. (SDA680MIMATU, URL) – Інновації в технології легких матеріалів покращили мобільність і зменшили логістичний вантаж для розгорнутих підрозділів.

Словосполучення *logistical burdens* перекладено як ‘логістичний вантаж’. Іменник *burdens* у множині було замінено на однину ‘вантаж’, що є більш природним для української мови, коли мова йде про узагальнене поняття, яке включає в себе множинність або сукупність.

(75) *Any changes to the opO were communicated promptly to all relevant units to maintain synchronization and unity of effort.* (UFMDPPWCWY, URL) – Будь-які зміни до Оперативного наказу швидко доводилися до відома всіх відповідних підрозділів для забезпечення синхронізації та єдності зусиль.

У даному прикладі відбулася граматична заміна числа іменника: англійське слово *effort* в однині перекладено українським словом ‘зусиль’ у множині. Така заміна пов’язана з особливостями української мови.

7. Додавання — спосіб перекладу, при якому вводяться в переклад лексичні елементи, що відсутні в оригіналі, з метою правильної передачі сенсу оригінального речення.

(6) *ATMs using Kyivstar SIM cards for the internet ceased to work and the air-raid siren - used during missile and drone attacks - did not function properly in some regions.* (ERHWIUTGFM, URL) – Банкомати, що використовують SIM-картки "Київстар" для доступу до інтернету, перестали працювати, а сирена повітряної тривоги, яка спрацьовує під час ракетних обстрілів та атак безпілотників, у деяких регіонах працювала з перебоями.

При перекладі речення на українську мову ми додали іменник ‘доступу’ для уточнення і конкретизації функції SIM-карток. Такий підхід дозволяє зробити текст більш зрозумілим і точним для українських читачів, підкреслюючи, що саме SIM-картки забезпечують доступ до інтернету для банкоматів.

(10) *The deal on Saturday was reached by negotiators from the EU Council of Ministers and the European Parliament.* (EUAOLFRTCDBI, URL) – Угода була досягнута в суботу учасниками переговорів від Ради міністрів ЄС та Європейського парламенту.

Перекладаючи дане речення ми застосували додавання, додавши іменник ‘учасниками’. Додавання цього слова допомагає чітко вказати, хто саме брав участь у переговорах, що є важливим для повноти та точності передання змісту оригінального речення.

(37) *The reconnaissance team scouted the LZ for any signs of enemy presence before signaling for the extraction helicopter to land.* (SFPJBOUID, URL) – Розвідувальна група перевірила територію приземлення для виявлення можливих ознак присутності ворога перед тим, як подати сигнал до приземлення вертольота евакуації.

У цьому реченні при перекладі було додано слово ‘виявлення’, яке конкретизує мету перевірки території приземлення. Це додавання уточнює контекст і робить переклад більш зрозумілим для українського читача.

(44) *Communication between FLOTs and headquarters is critical for maintaining situational awareness and coordinating battlefield operations.* (IACSSDWU, URL) – Зв'язок між передовими підрозділами і штабом має вирішальне значення для забезпечення ситуативної обізнаності та координації операцій на полі бою.

В даному випадку можна спостерігати додавання іменника ‘значення’. Додавання слова дозволяє уточнити і підкреслити важливість зв'язку у процесі забезпечення ситуаційної обізнаності та координації дій на полі бою.

(68) *Effective planning and coordination are essential for the successful execution of mob operations to ensure a timely and coordinated response to emerging threats.* (UPO122000SWCSP, URL) – Ефективне планування і координація мають важливе значення для успішного проведення мобілізаційних операцій, щоб забезпечити своєчасне і злагоджене реагування на загрози, що виникають.

У цьому перекладі застосовано додавання слова ‘значення’, яке підсилює і розширює зміст оригінального речення. Додавання цього іменника у перекладі робить акцент на важливості планування та координації, що в англійському тексті передається через слово *essential* (що є необхідним).

8. **Вилучення** — вид трансформації, за допомогою якої опускаються окремі одиниці, якщо вони порушують норми цільової мови. Ми також опускаємо слова, які не є необхідними для розуміння або вираження певного забарвлення.

(9) *Countries with a deficit above 3% of GDP are required to halve this to 1.5% during periods of growth, creating a safety buffer for tough times ahead.* (EUAOLFRTCDIBI, URL) – Країни з дефіцитом понад 3% ВВП зобов'язані скоротити його вдвічі до 1,5% в періоди зростання, створюючи резерв на випадок важких часів у майбутньому.

Прикметник ‘доступу’ опущено при перекладі речення на українську мову, адже він є зайвим і не впливає на розуміння змісту. У даному випадку, контекст дозволяє зрозуміти, що йдеться про скорочення дефіциту, це допомагає уникнути зайвих слів і робить речення більш лаконічним та природним для української мови.

(23) *Stop whining about Trump and focus on Europe's interests, Dutch PM says.* (SWATAFOEIDPS, URL) – Припиніть скиглити через Трампа і зосередьтеся на інтересах Європи, - прем'єр-міністр Нідерландів.

В словах автора вилучили дієслово *says* при перекладі на українську мову, оскільки в українській мові пряма мова часто не потребує додаткового зазначення автора після репліки. Крім того, можна побачити додаткову трансформацію, а саме – **транспозицію**: *Dutch PM* – ‘прем'єр-міністр Нідерландів.

(35) *Enemy forces attempted to shoot down the UAV (Unmanned Aerial Vehicle) using anti-aircraft weapons, but it successfully evaded the threats and completed its mission.* (UTWPLYMS, URL) – Ворожі сили намагалися збити БПЛА за допомогою зенітного озброєння, але він уникнув загрози і завершив своє завдання.

У цьому реченні слово *successfully* ‘успішно’ було опущено, тому що контекст речення вже чітко вказує на те, що БПЛА зміг уникнути загрози і завершити свою місію, що імпліцитно передає ідею успішності.

(59) *The coy commander briefed his troops on the mission objectives before they set out on their reconnaissance mission.* (AWWRETYUSATUHITB, URL) – Командир роти проінструктував своїх підлеглих про цілі місії перед тим, як вони вирушили на розвідку.

Оригінальне речення містить слово *their* (*their reconnaissance mission*), яке

в українському перекладі опущено, оскільки вказівка на приналежність у цьому випадку є зайвою та може бути легко зрозумілою з контексту. В українському перекладі слово *mission (reconnaissance mission)* було опущено, тому що в українському реченні ‘вирушили на розвідку’ вже достатньо передає сенс і не потребує повторення слова ‘місія’.

(69) *The LC coordinates transportation assets to facilitate the movement of personnel and equipment to various theaters of operation.* (SDA680MIMATU, URL) – Командування логістики координує транспортні засоби для полегшення переміщення особового складу і техніки на різні фронти.

В оригінальному англійському реченні *theaters of operation* перекладено як ‘фронти’ без додавання слова ‘операції’. Термін ‘фронти’ передає основний зміст поняття, що охоплює місця ведення бойових дій або операцій.

9. **Транспозиція** є методом перекладу, що передбачає структурні зміни в розташуванні елементів оригіналу в межах словосполучення, речення або тексту.

(11) *The AFU, together with the Defence Ministry's intelligence unit, destroyed the Tsezar Kunikov large landing ship.* (USISRLLWIBS, URL) – ЗСУ спільно з розвідкою Міноборони знищили великий десантний корабель "Цезарь Куніков".

При перекладі словосполучення *the Tsezar Kunikov large landing ship* на українську мову була використана трансформація транспозиції – ‘великий десантний корабель "Цезарь Куніков"’. Така трансформація дозволяє правильно передати порядок слів і забезпечити природне звучання українською мовою.

(12) *Ukraine's DIU military intelligence agency said the warship appeared to have been loaded when it sank and that, before the attack, it had spent some 10 days at a loading site used by the Russian military.* (USISRLLWIBS, URL) – Українська військова розвідка ГУР повідомила, що військовий корабель був завантажений, коли він затонув, і що до потоплення він перебував близько 10 днів на вантажному майданчику, який використовують російські війська.

Словосполучення *Ukraine's DIU military intelligence agency* переклали як *Українська військова розвідка ГУР*, застосувавши транспозицію. Така

трансформація часто використовується для забезпечення граматичної та стилістичної відповідності перекладеного тексту нормам української мови.

(22) *In February, the EU agreed to provide a fresh aid package to Ukraine of 50 billion euros (\$54 billion) over the next four years on top of the 88 billion euros already spent since Russia launched its full-scale invasion of Ukraine in February 2022.* (ECOUDSP, URL) – У лютому ЄС погодився надати Україні новий пакет допомоги у розмірі 50 мільярдів євро (54 мільярди доларів) протягом наступних чотирьох років додатково до 88 мільярдів євро, вже витрачених з моменту початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року.

Дане речення демонструє два приклади транспозиції: фразу *a fresh aid package to Ukraine* переклали як ‘Україні новий пакет допомоги’, а також *Russia launched its full-scale invasion* – як ‘повномасштабного вторгнення Росії’, де ще і додатково можна побачити **вилучення** дієслова *launched*.

(25) *The convoy encountered hy resistance as they advanced towards the objective, requiring immediate air support to neutralize the enemy fortifications.* (FPTSUTЗВЕИМАТUTY, URL) – Просуваючись до цілі, автоколона зіткнулася з сильним опором, що вимагало негайної авіаційної підтримки для знищення ворожих укріплень.

У цьому випадку, фраза *as they advanced towards the objective*, що в англійському реченні знаходиться всередині, перенесена на початок українського речення як ‘Просуваючись до цілі.’ Ця зміна була зроблена для того, щоб структура речення відповідала синтаксичним нормам української мови, де часто на початку речення подаються умови або обставини дії.

(43) *The air support team worked closely with ground forces to coord precision airstrikes against enemy positions.* (EWATSDUIDWA, URL) – Група повітряної розвідки тісно співпрацювала з сухопутними військами для координації високоточних авіаударів по позиціях противника.

В цьому реченні можна побачити два випадки транспозиції: *The air support team* – ‘Група повітряної розвідки’, *enemy positions* – ‘позиціях противника’. Така зміна дозволяє краще організувати структуру речення відповідно до правил

українського синтаксису.

10. **Описовий переклад** передбачає передачу одиниці вихідної мови, яка вважається невідомою для цільової аудиторії, за допомогою словосполучення, яке пояснює або перефразовує її значення, зокрема, неологізмів, культурно-маркованої лексики.

(26) *CIA agents undergo rigorous training before being deployed on missions.* (ZUATPAWSTSP, URL) – Агенти Центрального розвідувального управління США проходять ретельну підготовку перед початком операцій.

У цьому випадку англійська фраза *before being deployed on missions* буквально означає ‘перед розгортанням на операціях’. Однак в українському перекладі використано описове формулювання ‘перед початком операцій’. Така трансформація дозволяє уникнути дослівного перекладу, який міг би звучати менш природно українською мовою.

(50) *The OC conducted a thorough inspection of the base to ensure all security measures were in place.* (USTTRWMS, URL) – Командир підрозділу провів ретельну перевірку бази, щоб переконатися у дотриманні всіх заходів безпеки.

В англійському оригіналі фраза *were in place* буквально означає ‘були на місці’ тобто діяли або функціонували відповідним чином. В українському перекладі ця фраза була передана описовим перекладом як ‘дотримання всіх заходів безпеки’, що більш чітко відображає значення в контексті перевірки безпеки.

Висновки до розділу

1. Отже, проаналізувавши 14 речень, можемо підсумувати, що при перекладі речень з англійської на українську мову було знайдено **7 прикладів транслітерації** та **25 прикладів практичної транскрипції**. Більшу кількість випадків практичної транскрипції можна пояснити тим, що практична транскрипція дозволяє передати звуки оригінальної мови максимально точно, що полегшує розуміння і вимову запозичених слів. Використання транскрипції

допомагає зберегти автентичність та оригінальне звучання іноземних термінів.

2. Проаналізувавши 26 речень, ми знайшли **14 прикладів конкретизації, 4 – генералізації, 11 – модуляції**. Ці трансформації сприяють адекватному перекладу, зберігаючи зміст і комунікативну функцію оригіналу, при цьому враховуючи лексичні та граматичні особливості цільової мови. Вони демонструють, як перекладачі адаптують текст для забезпечення зрозумілості та природності для читача, зберігаючи точність інформації. Прикладів конкретизації найбільше, оскільки перекладачі часто стикаються з необхідністю забезпечити точність і зрозумілість термінів у перекладі. Багато оригінальних термінів або фраз можуть бути як загальними, так і технічними, що ускладнює їх сприйняття без додаткових пояснень. Щоб уникнути неоднозначностей і забезпечити ясність, перекладачі часто вносять уточнення або деталі, адаптуючи текст до специфічних вимог цільової мови.
3. Проаналізувавши велику кількість речень, ми виявили широкий спектр перекладацьких трансформацій, що використовувалися для досягнення точності та адекватності перекладу. Серед них найбільш рідко зустрічалася **антонімічна заміна** — всього 1 приклад. Граматичні заміни, зокрема **заміна частини мови** та **заміна синтаксичної конструкції**, були досить поширеними (6 прикладів кожна), що свідчить про важливість адаптації синтаксису для передачі точного значення в українському перекладі. **Заміна числа іменника** зустрічалася у 4 випадках, що вказує на необхідність узгодження граматичних форм між мовами. **Додавання** та **вилучення** використовувалися для уточнення або спрощення контексту, 5 та 6 прикладів відповідно. **Транспозиція**, яка була застосована у 8 випадках, часто допомагала зберегти структуру речення природною для цільової мови, змінюючи порядок слів або елементів речення.

Описовий переклад зустрічався рідше — всього 2 приклади, що показує його використання в особливих випадках, коли прямий переклад неможливий або небажаний через різницю в мовних та культурних контекстах.

ВИСНОВКИ

Дипломна робота присвячена вивченню перекладу англійських абревіатур українською мовою на матеріалі промов, присвячених російсько-українській війні. У роботі проаналізовано особливості використання та перекладу абревіатур, зафіксованих у політичних промовах і міжнародних новинних джерелах, що висвітлюють події повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Основна увага зосереджена на класифікації типів абревіатур, політичному дискурсі, аналізі семантики та структури абревіатур, а також на труднощах їх перекладу українською мовою і способи перекладу.

У першому розділі досліджено англійські абревіатури як особливий вид лексичних одиниць, які відіграють важливу роль у сучасному політичному дискурсі. З'ясовано, що абревіатури часто є засобом економії мовних ресурсів і підвищення інформативності повідомлень. Проведено класифікацію абревіатур, що використовуються у промовах про російсько-українську війну, та описано їхню синтаксичну та морфологічну структуру. Аналіз також показав, що багато абревіатур пов'язані з політичними, військовими та економічними реаліями, які мають значний вплив на аудиторію.

У другому розділі розглянуто перекладацькі стратегії та підходи до адаптації англійських абревіатур для українського мовного простору. Особливу увагу приділено класифікації абревіатур за частиною мови та структурою, а також вибору між буквальним і контекстуальним перекладом. З'ясовано, що перекладачі часто використовують різні підходи до відтворення значення абревіатур: транслітерацію, транскрипцію, повне запозичення, переклад розкодування, створення українських абревіатур або описовий переклад. Окремо розглянуто питання перекладу військових і політичних термінів, які часто вимагають адаптації для адекватного сприйняття українською аудиторією.

Проаналізувавши речення зі скороченнями, встановлено, що апокопа (відсікання кінцевої частини слова) є найпоширенішим явищем – виявлено 14 прикладів; синкопа (відсікання центральної частини) зустрічається у 8 випадках; аферезис (відсікання початкової частини) – лише 1 приклад; змішане усічення не

виявлено. Апокопа є найбільш природним способом скорочення, оскільки кінцеві звуки зазвичай менш важливі для розуміння слова. Синкопа і аферезис зустрічаються рідше через втрату більш значущих частин слова, що ускладнює розуміння. Змішане усічення є найрідкіснішим через значну втрату інформації.

До того ж, проаналізувавши 35 речень, виявлено 14 акронімів та 22 аббревіатури. Це підтверджує, що скорочення широко використовуються у військовій мові для економії місця та спрощення комунікації. Акроніми та аббревіатури дозволяють швидко передавати складну інформацію, що є критично важливим під час військових операцій.

У третьому розділі проаналізовано перекладацькі трансформації, використані при перекладі англомовних промов на українську мову. Особливу увагу приділено тому, як перекладачі адаптують аббревіатури та загалом які трансформації застосовані до української мовної системи, враховуючи лінгвістичні особливості та культурний контекст. Використано методи транслітерації, транскодування та калькування для передачі змісту аббревіатур, а також враховано специфіку перекладу політичного дискурсу, що вимагає точності та лаконічності в умовах військової тематики.

Проаналізувавши 14 речень, виявлено 7 прикладів транслітерації та 25 – практичної транскрипції. Перевага практичної транскрипції пояснюється тим, що вона дозволяє точно передати звуки оригінальної мови, зберігаючи автентичність і полегшуючи вимову запозичених слів.

До того ж, проаналізувавши 26 речень, виявлено 14 прикладів конкретизації, 4 – генералізації, 11 – модуляції. Ці трансформації забезпечують адекватний переклад, зберігаючи зміст і функцію оригіналу, адаптуючи текст до лексичних та граматичних норм цільової мови. Конкретизація є найпоширенішою через необхідність уточнення термінів для забезпечення їх точності та зрозумілості в перекладі.

Проаналізувавши речення, виявлено широкий спектр перекладацьких трансформацій. Антонімічна заміна зустрічалася рідко — лише 1 приклад. Граматичні заміни, такі як зміна частини мови та синтаксичної конструкції, мали

по 6 прикладів кожна, що підкреслює їхню важливість для точного перекладу. Заміна числа іменника траплялася 4 рази, що вказує на необхідність узгодження граматичних форм. Додавання та вилучення використовувалися для уточнення або спрощення контексту (5 і 6 випадків). Транспозиція, що зустрічалася 8 разів, допомагала зберегти природність структури речення. Описовий переклад траплявся рідше — лише 2 приклади, використовувався в особливих випадках, коли прямий переклад був неможливим або недоречним через мовні та культурні відмінності.

Виявлено, що багато англійських аббревіатур, пов'язаних із темою російсько-української війни, мають складну структуру і потребують особливого підходу для коректного перекладу. Окрім того, було вивчено, як перекладачі використовують різні прийоми та стратегії для відтворення політичного дискурсу в українському контексті, враховуючи мовні норми та культурні реалії.

Дослідження також показало, що перекладачі часто стикаються з необхідністю адаптувати аббревіатури, які не мають прямих відповідників в українській мові. У таких випадках застосовуються різні техніки, щоб забезпечити точність і зрозумілість для цільової аудиторії. Вибір перекладацького підходу залежить від контексту, мети промови та культурних особливостей, що дозволяє досягти максимальної комунікативної ефективності при передачі політичного змісту.

Список літератури

1. Бабич, Н. Д. (2008). Практична стилістика і культура української мови. *Львів: ЛНУ ім. Івані Франка*. С. 236.
2. Білан М. Б. (2010). *Лексико-семантичні проблеми військового перекладу*. Логос.
3. Бойченко, Л. М. (1982). Структурно-семантичні типи аббревіатур і діапазон їх дериваційної активності в сучасній українській мові. *Мовознавство*. 75–80.
4. Бондаренко, О. В. (2015). Особливості перекладу аббревіатур, акронімів і скорочень. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tppsf_2015_1_10
5. Борисов, В.В. (1972). *Абревіація та акронімія*. Воениздат.
6. Верба, Л. Г. (2003). *Порівняльна лексикологія англійської та українських мов*. Вінниця: Нова книга. С. 160.
7. Віняр, Г. М. (2003). Закономірності оформлення новотворів способом аббревіації. *На ниві української філології, Дніпропетровськ*. 110–120.
8. Волошин, Є.П. (2005). Аббревіатури в лексичній системі англійської мови. С. 12.
9. Галишин, І. (2011). Телескопія як один із новітніх способів словотвору в англійській мові. *Луцьк: Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки*. 82–87.
10. Гармаш, О. Л. (2006). Запозичення як джерела збагачення словникового складу англійської мови. *Запоріжжя: ЗНУ*. С. 217.
11. Глушук, Н. М. (2011). Прагма-семантичні особливості аббревіацій у сучасній англійській мові. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 87–92.
12. Гончаров, Б. А. (1991). *Теорія і практика перекладу*. Республіканський міжвідомчий науковий збірник. Київ: Вища школа.
13. Денисова, С. П. (2006). Глобалізація як наслідок транскультурної комунікації. *Київ*. С. 14.
14. Зацний, Ю. А. (2007). Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. *Львів : ПАІС*. С. 228.

15. Каліщук, Д. М. (2006). Лінгвокультурні особливості перекладу політичного дискурсу. *Вісник СумДУ*. С. 154.
16. Кондратенко, Н. В. (2007). *Український політичний дискурс: Текстуалізація реальності*. Монографія. Одеса: Чорномор'я.
17. Корунець, І.В. (2003). *Порівняльна типологія англійської та українських мов*. Вінниця. Нова Книга.
18. Корунець, І. В. (2003). *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)*.
19. Косович, О.В. (2012). До питання про сутність неологізму у сучасній лінгвістиці. *Записки з романо-германської філології*. С. 71-79.
20. Костицький, М. В. (2006). Світоглядні та правові проблеми використання української мови як офіційної. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи*. Київ: Київський нац. ун-т внутр. справ. С. 12.
21. Кривенко, С. О. (2016). Семантична парадоксальність політичного дискурсу (теоретико-методологічний аналіз). *Теорія та історія політичної науки*. Львів. С. 30.
22. Ковальова, О. (2020). Політичний дискурс: сучасні лінгвістичні інтерпретації. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 101–107.
23. Левицький, А.Е. (2006). *Вступ до мовознавства*. Київ.
24. Лобода, В. А. (2019). Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. С. 73.
25. Мацько, О. М. (2000). *Абревіатури як згорнені мовні формули в дипломатичних текстах*.
26. Максимова, Л. (2013). Особливості перекладу аббревіатур та скорочень (на основі британських онлайн-видань). С.11.
27. Максїмов, С.Є. (2006). *Практичний курс перекладу (англійська та українська мови)*. Київ: Ленвіт.
28. Микульчик, Р. (2005). Сучасні українські аббревіатури: перспективи і стан дослідження. *Науковий вісник національного університету Львівська політехніка*. 12–15.

29. Нагорна, Л. (2005). *Політична мова і мовна політика. Діапазон можливостей політичної лінгвістики*. Київ: ІПЕД НАН України.
30. Нікішина, В. (2010). *Особливості перекладу аббревіатур та інших скорочень*.
31. Павлюк, В. І. (2014). Аббревіація в сучасній англійській мові: особливості вживання аббревіатур галузі освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 142–148.
32. Падалка, О. В. (2012). Політична промова та її просодичні характеристики. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки : Філологічні науки*. 66–69.
33. Пачева, В. Пачева, М. (2007). Структурно-семантичні типи аббревіатур у сучасній українській мові. *Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького*. 75–84.
34. Петренко, В. В. (2006). *Політична мова: Навчальний посібник*. Київ.
35. Петренко, В. В. (2007). Особливості визначення політичної мови. *Політичний менеджмент: наук. журнал*. 16–24.
36. Підгрушний, В. А. (2015). Особливості політичного дискурсу в сучасній лінгвістиці. *Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 248–251.
37. Селіванова, О. О. (2006). *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К.
38. Сердюк, М. Г. (1982). Структурно-граматичні ознаки аббревіатур в українській мові. *Українська мова і література в школі*. 24–28.
39. Сивак, А. О. (2021). Способи утворення неологізмів, які використовуються при висвітленні подій, пов'язаних із пандемією Covid-19. *Publishing House "Baltija Publishing"*. 263–267.
40. Скребкова, М. (2016). *Особливості перекладу аббревіатур та скорочень у англійських комп'ютерних текстах*. Нова педагогічна думка. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2016_1_15

41. Стецик, Т. С. (2016). *Лінгвопрагматика стратегії персуазивності в дебатах і промовах сучасних американських політиків* [автореф. дис. канд. філол. наук, Чернівці]. С. 13.
42. Тронь, К. М. (1970). Семантичні групи абревіатур і принципи їх моделювання. *Українська мова і література в школі*. 84–86.
43. Тур, О. М. (2011). Структурна специфіка ініціальних абревіатур сучасної української мови. *Філологічні науки: Збірник наукових праць. Полтава*. 116–120.
44. Флорін, С. В. (2004). *Переклад і смислова структура*. Київ: Освіта.
45. Фурсіна, Н. А. (2019). Дискурс сучасного військового конфлікту. Полікомплексні війни. *Економіка та держава*. 112–118.
46. Шаповалова, А. П. (2003). Абревіація та акронімія в лінгвістиці. *Львів: Слово*. С. 187.
47. Яворська, Г. М. (2009). Прескриптивна лінгвістика як дискурс: Мова, культура, влада. *Київ: Національна академія наук України*. С. 288.
48. Якимчук, В. (2022). Комунікативні стратегії і тактики в політичних промовах В. Зеленського. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 127–134.
49. Цвіркун, Т. В. (2020). Лексичні засоби впливу в політичному тексті: Жанр промова. *Мовні і концептуальні картини світу*. С. 117.
50. Arnold, I. (1986). *The English Word*. М.: Vysshaya Shkola.
51. Beard, A. (2000). *Language of Politics*. London: Routledge. P. 83.
52. Charteris-Black, J. (2005). Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor. *Palgrave Macmillan*. P. 57.
53. Doherty, M. (2002). *Language Processing in Discourse: key to Felicitous Translation*. London-Rouledge.
54. Fillmore, Charles J. (1976). Frame Semantics and the Nature of Language. *Annals of the New York Academy of Sciences*. P. 20.
55. Frances, H., Tator, C. (2002). *Discourses of Domination: Racial Bias in the Canadian English-Language Press*. Toronto.

56. Habermas, J. (1984). *The Theory of Communicative Action: Reason and the Rationalization of Society*. Beacon Press.
57. Lefevere, A. (1992). *Translation, History, Culture*. New York: Routledge, USA.
58. Lehrer, A. (1996). *Identifying and Interpreting Blends: An Experimental Approach. Cognitive Linguistics*. Berlin; New York.
59. McNair, B. (2018). *An Introduction to Political Communication*. London and New York: Routledge.
60. Muminov, O. (2008). *Lexicology of the English Language*. Tashkent.
61. Olohan, M. (2004). *Introducing Corpora in Translation Studies*. New York: Routledge, USA.
62. Perloff, R. M. (2017). *The Dynamics of Political Communication: Media and Politics in a Digital Age*. London and New York: Routledge.
63. Riggs, F. (1993). Social Science Terminology: Basic Problems and Proposed Solutions. *Terminology: Application in Interdisciplinary Communication*. Amsterdam; Philadelphia.
64. Robinson, D. (2020). *Becoming a Translator: An Introduction to the Theory and Practice of Translation*. H.W. Wilson Company.
65. Teun, A Dijk van. (1998). *What is Political Discourse Analysis?* Amsterdam.

Список довідкової літератури

- 66.(I) – Ізборник. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um153.htm>
- 67.(ССУМ) – Словник скорочень української мови. URL: <https://abbrs.info/>
- 68.(CIDOE) – Cambridge International Dictionary of English. Paul Procter. Cambridge: University Press, 1995
- 69.(MD) – Macmillan Dictionary. URL: <https://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/fave>
70. (MWD) – Merriam-Webster Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/IP>
- 71.(OLD) – Oxford Learner's Dictionaries. URL: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/dm_1?q=DM

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. (AWWRETYUSATUHITB) – As war with Russia enters third year, US aid to Ukraine hangs in the balance. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/war-with-russia-enters-third-year-us-aid-ukraine-hangs-balance-2024-02-22/>
 2. (CATBUFTBS) – Coalition aims to begin Ukrainian F-16 pilot training by summer. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/coalition-aims-begin-ukrainian-f-16-pilot-training-by-summer-dutch-minister-2023-06-12/>
 3. (CUSAVFURRH) – Continued US aid vital for Ukraine refugees returning home. URL: <https://www.reuters.com/world/continued-us-aid-vital-ukraine-refugees-returning-home-unhcr-2024-02-20/>
 4. (ECOAEWUSOPTSWTU) – Ecuador calls off arms exchange with US over plan to send weapons to Ukraine. URL: <https://www.reuters.com/world/ecuador-calls-off-arms-exchange-with-us-over-plan-send-weapons-ukraine-2024-02-23/>
 5. (ECOUDSP) – European Commission outlines upcoming defence strategy proposal. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/european-commission-present-defence-proposal-3-weeks-2024-02-17/>
 6. (ERHWIUTGFM) – Exclusive: Russian hackers were inside Ukraine telecoms giant for months. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/russian-hackers-were-inside-ukraine-telecoms-giant-months-cyber-spy-chief-2024-01-04/>
 7. (ETSUSWTBSRFF) – Exclusive: Treasury says US warning to banks slows Russia financial flows. URL: <https://www.reuters.com/world/treasury-says-us-warning-banks-slows-russia-financial-flows-2024-02-26/>
 8. (EUAOLFRTCDBI) – EU agrees on looser fiscal rules to cut debt, boost investments. URL: <https://www.reuters.com/markets/europe/eu-agrees-looser-fiscal-rules-cut-debt-boost-investments-2024-02-10/>
- (USISRLLWIBS) – Ukraine says it sank Russian large landing warship in Black

- Sea. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukrainian-forces-destroy-large-russian-landing-ship-military-says-2024-02-14/>
9. (EWATSDUIDWA) – Explainer: What are the security deals Ukraine is discussing with allies? URL: <https://www.reuters.com/world/europe/what-are-security-deals-ukraine-is-discussing-with-allies-2024-02-23/>
- 10.(FPTSUT3BEIMATUTY) – France pledges to send up to 3 bln eur in military aid to Ukraine this year – Elysee. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/france-pledges-send-up-3-bln-eur-military-aid-ukraine-this-year-elysee-2024-02-16/>
- 11.(IACSSDWU) – Italy and Canada sign security deals with Ukraine. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/italy-canada-sign-security-deals-with-ukraine-2024-02-24/>
- 12.(IFMSUJEANOWE) – Italy foreign minister sees Ukraine joining EU and NATO once war ends. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/italy-foreign-minister-sees-ukraine-joining-eu-nato-once-war-ends-2024-02-17/>
- 13.(MSICHFCRAIUIAT) – Microsoft says it caught hackers from China, Russia and Iran using its AI tools. URL: <https://www.reuters.com/technology/cybersecurity/microsoft-says-it-caught-hackers-china-russia-iran-using-its-ai-tools-2024-02-14/>
- 14.(NRSSDIUPAF) – Netherlands' Rutte signs security deal in Ukraine, promising artillery funding. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-netherlands-sign-security-guarantee-deal-2024-03-01/>
- 15.(NRTSUDNPMS) – Norway ready to step up defence needs, prime minister says. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/norway-ready-step-up-defence-needs-prime-minister-says-2024-02-17/>

- 16.(NTS10YSPWU) – Netherlands to sign 10-year security pact with Ukraine.
URL: <https://www.reuters.com/world/europe/netherlands-sign-10-year-security-pact-with-ukraine-2024-02-23/>
- 17.(PUUCTAUAP) – Poland urges U.S. Congress to adopt Ukraine aid package.
URL: <https://www.reuters.com/world/poland-urges-us-congress-adopt-ukraine-aid-package-2024-02-15/>
- 18.(RBBKRUSCOSV) – Russian bank boss Kostin rejects US charge of sanctions violations. URL: <https://www.reuters.com/world/russian-bank-boss-kostin-rejects-us-charge-sanctions-violations-2024-02-26/>
- 19.(RBPBANVZOFAEBM) – Remarks by President Biden and President Volodymyr Zelenskyy of Ukraine After Expanded Bilateral Meeting. URL: <https://ua.usembassy.gov/remarks-by-president-biden-and-president-volodymyr-zelenskyy-of-ukraine-after-expanded-bilateral-meeting/>
- 20.(RIBSTTNHSSSS) – Russia is biggest security threat to NATO-hopeful Sweden, security service says. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/russia-is-biggest-security-threat-nato-hopeful-sweden-security-service-says-2024-02-21/>
- 21.(RPTVOSMPIOPA) – Russia's parliament to vote on suspending Moscow's participation in OSCE Parliamentary Assembly. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/russias-parliament-vote-suspending-moscows-osce-participation-2024-02-13/>
- 22.(RSIFUDAOCCSIBS) – Russia says it foiled Ukrainian drone attack on civilian cargo ships in Black Sea. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/russia-says-it-foiled-ukrainian-drone-attack-civilian-cargo-ships-black-sea-2024-02-10/>
- 23.(RWTNOIUAEAMZS) – Russia will try new offensive in Ukraine as early as May, Zelenskiy says. URL: <https://www.reuters.com/world/ukraine-has-plan-new-offensive-against-russia-says-zelenskiy-2024-02-25/>

- 24.(SBPVDLATEPPOTRAAU) – Speech by President von der Leyen at the European Parliament Plenary on the Russian aggression against Ukraine. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/es/speech_22_1483
- 25.(SDA680MIMATU) – Sweden donates another \$680 mln in military aid to Ukraine. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/sweden-donates-another-680-mln-military-aid-ukraine-2024-02-20/>
- 26.(SFPJBOUID) – Statement from President Joe Biden on Ukraine Independence Day. URL: <https://ua.usembassy.gov/statement-from-president-joe-biden-on-ukraine-independence-day/>
- 27.(SIU) – Situation in Ukraine. URL: <https://www.icc-cpi.int/news/situation-ukraine-icc-judges-issue-arrest-warrants-against-vladimir-vladimirovich-putin-and>
- 28.(SVDLEOANDDMU) – Sunak, von der Leyen express outrage at Navalny's death, discuss Mideast, Ukraine. URL: <https://www.reuters.com/world/sunak-von-der-leyen-express-outrage-navalnys-death-discuss-mideast-ukraine-2024-02-18/>
- 29.(SWATAFOEIDPS) – Stop whining about Trump and focus on Europe's interests, Dutch PM says. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/stop-whining-about-trump-focus-europes-interests-dutch-pm-says-2024-02-17/>
- 30.(UAGPPDODRC) – Ukraine anti-graft police probing dozens of defence-related cases. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-anti-graft-police-probing-dozens-defence-related-cases-2024-02-21/>
- 31.(UDPS160TOUGDIP) – Ukraine deputy PM says 160 tons of Ukrainian grain destroyed in Poland. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-deputy-pm-says-160-tons-ukrainian-grain-destroyed-poland-2024-02-25/>

- 32.(UFMDPPWCWY) – Ukrainian foreign minister discusses peace prospects with China's Wang Yi. URL: <https://www.reuters.com/world/ukrainian-foreign-minister-discusses-peace-prospects-with-chinese-counterpart-2024-02-17/>
- 33.(UPO122000SWCSP) – Ukraine probing over 122,000 suspected war crimes, says prosecutor. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-probing-over-122000-suspected-war-crimes-says-prosecutor-2024-02-23/>
- 34.(UPZPC) – Ukrainian president Zelenskiy's press conference. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukrainian-president-zelenskiys-press-conference-2024-02-25/>
- 35.(USDTRWAFCS) – Ukraine shoots down three Russian warplanes, air force chief says. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-shoots-down-three-russian-warplanes-air-force-chief-says-2024-02-17/>
- 36.(USIIWSTIATMSP) – Ukraine says it is withdrawing some troops in Avdiivka to more secure positions. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-says-it-is-withdrawing-some-troops-avdiivka-more-secure-positions-2024-02-15/>
- 37.(USTTRWMS) – US to target Russia with more sanctions. URL: <https://www.reuters.com/world/us-impose-sanctions-over-500-targets-russia-action-friday-2024-02-22/>
- 38.(UTWFAAASB) – Ukrainian troops withdraw from Avdiivka as ammunition shortage bites. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukrainian-troops-withdraw-avdiivka-ammunition-shortage-bites-2024-02-17/>
- 39.(UTWPLYMS) – Ukraine tripled weapons production last year, minister says. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-tripled-weapons-production-last-year-minister-says-2024-02-25/>

- 40.(UWAARSNCSS) – US warned allies about Russian space, nuclear capabilities, source says. URL: <https://www.reuters.com/world/us/us-congressional-intelligence-chair-warns-serious-national-security-threat-2024-02-14/>
- 41.(UWSG) – Ukrain will spoof GPS. URL: <https://www.newscientist.com/article/2415318-ukraine-will-spoof-gps-across-the-country-to-stop-russian-drones/>
- 42.(UZPWIWRTSNS) – Ukraine's Zelenskiy: Political will in West required to secure needed supplies. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ukraines-zelenskiy-political-will-required-secure-needed-supplies-2024-03-03/>
- 43.(ZUATPAWSTSP) – Zelenskiy urges allies to plug 'artificial' weapons shortage to stop Putin. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/zelenskiy-urges-allies-plug-artificial-weapons-shortage-stop-putin-2024-02-17/>

ДОДАТОК

<p>1. We are disconnecting key Russian banks from the <u>SWIFT</u> network. (SBPVDLATEPPOTRAAU: URL)</p>	<p>Ми відключаємо ключові російські банки від мережі SWIFT. (переклад наш – П. А.)</p>
<p>2. Russian hackers were inside Ukrainian <u>telecoms</u> giant Kyivstar's system from at least May last year in a <u>cyberattack</u> that should serve as a "big warning" to the West. (ERHWIUTGFM: URL)</p>	<p>Російські хакери проникли в систему українського телеком-гіганта "Київстар" щонайменше з травня минулого року під час кібератаки, яка має слугувати "великим попередженням" для Заходу.</p>
<p>3. In January, we had a record supply of LNG gas. (SBPVDLATEPPOTRAAU: URL)</p>	<p>У січні ми мали рекордне постачання скрапленого природного газу.</p>
<p>4. Germany announced that it will meet the 2% goal of <u>NATO</u> as soon as possible. (SBPVDLATEPPOTRAAU: URL)</p>	<p>Німеччина оголосила, що виконає ціль НАТО у 2% якомога швидше.</p>
<p>5. The <u>SBU</u> assessed the hackers would have been able to steal personal information, understand the locations of <u>phones</u>, intercept <u>SMS</u>-messages and perhaps steal Telegram accounts with the level of access they gained. (ERHWIUTGFM: URL)</p>	<p>СБУ оцінила, що хакери могли б викрасти особисту інформацію, зрозуміти геолокацію телефонів, перехопити СМС-повідомлення і, можливо, викрасти акаунти Telegram з тим рівнем доступу, який вони отримали.</p>
<p>6. ATMs using Kyivstar <u>SIM</u> cards for the internet ceased to work and the air-raid siren - used during missile and drone attacks - did not function properly in some regions. (ERHWIUTGFM: URL)</p>	<p>Банкомати, що використовують SIM-картки "Київстар" для доступу до інтернету, перестали працювати, а сирена повітряної тривоги, яка спрацьовує під час ракетних обстрілів та атак безпілотників, у</p>

	деяких регіонах працювала з перебоями.
7. Samples of that <u>malware</u> have been recovered and are being analysed. (ERHWIUTGFM: URL)	Зразки цього зловмисного програмного забезпечення були відновлені та наразі аналізуються.
8. In a statement posted on the Telegram messaging <u>app</u> , Russia's Defence Ministry said Ukraine had attempted what it called "a terrorist attack on Russian <u>civ</u> transport ships using semi-submersible naval drones". (RSIFUDAOCCSIBS: URL)	У заяві, розміщеній у месенджері Telegram, Міністерство оборони Росії заявило, що Україна здійснила спробу того, що вони назвали "терористичною атакою на російські цивільні транспортні судна з використанням напівпідводних військово-морських безпілотників".
9. Countries with a deficit above 3% of <u>GDP</u> are required to halve this to 1.5% during periods of growth, creating a safety buffer for tough times ahead. (EUAOLFRTCDBI: URL)	Країни з дефіцитом понад 3% ВВП зобов'язані скоротити його вдвічі до 1,5% в періоди зростання, створюючи резерв на випадок важких часів у майбутньому.
10. The deal on Saturday was reached by negotiators from the <u>EU</u> Council of Ministers and the European Parliament. (EUAOLFRTCDBI: URL)	Угода була досягнута в суботу учасниками переговорів від Ради міністрів ЄС та Європейського парламенту.
11. The <u>AFU</u> , together with the Defence Ministry's intelligence unit, destroyed the Tsezar Kunikov large landing ship. (USISRLLWIBS: URL)	ЗСУ спільно з розвідкою Міноборони знищили великий десантний корабель "Цезарь Куников".
12. Ukraine's <u>GUR</u> military intelligence agency said the warship appeared to have been loaded when it sank and that,	Українська військова розвідка ГУР повідомила, що військовий корабель був завантажений, коли

<p>before the attack, it had spent some 10 days at a loading site used by the Russian military. (USISRLLWIBS: URL)</p>	<p>він затонув, і що до потоплення він перебував близько 10 днів на вантажному майданчику, який використовують російські війська.</p>
<p>13.A final decision has not yet been taken on a request from Kyiv to supply dozens of F-16s. (CATBUFTBS: URL)</p>	<p>Остаточне рішення щодо запиту Києва про постачання десятків F-16 ще не прийнято.</p>
<p>14.Flying-wise, well, technically, if you're a pilot, this is also just a <u>plane</u>. (CATBUFTBS: URL)</p>	<p>З погляду польотів, ну, технічно, якщо ви пілот, це теж просто літак.</p>
<p>15.That means that both on the throttle which you use to accelerate and on a stick to control the airplane, there's a lot of buttons that you use to operate all the <u>avionics</u>. (CATBUFTBS: URL)</p>	<p>Це означає, що і на дроселі, який використовується для прискорення, і на штурвалі, щоб керувати літаком, є багато кнопок, за допомогою яких здійснюється управління всією авіонікою.</p>
<p>16.The <u>OSCE</u>, which counts Ukraine, the U.S. and Russia among its 57-members, is the successor to a Cold War-era organisation for Soviet and Western powers to engage. (RPTVOSMPIOPA: URL)</p>	<p>ОБСЄ, яка об'єднує Україну, США та Росію серед 57 членів, є правонаступницею організації часів холодної війни, створеної для взаємодії радянських та західних держав.</p>
<p>17.<u>ICC</u> judges issue arrest warrants against Vladimir Vladimirovich Putin and Maria Alekseyevna Lvova-Belova (SIU: URL)</p>	<p>Судді Міжнародного кримінального суду видали ордери на арешт Володимира Володимировича Путіна та Марії Олексіївни Львової-Белової.</p>
<p>18.Ukraine will spoof <u>GPS</u> across the country to stop Russian drones. (UWSG: URL)</p>	<p>Україна заблокує GPS по всій країні, щоб перешкоджати російським безпілотникам.</p>

<p>19.The company announced the find as it rolled out a blanket ban on state-backed hacking groups using its <u>AI</u> products. (MSICHFCAIUIAT: URL)</p>	<p>Компанія оголосила про цю знахідку в той час, коли вона запровадила повну заборону на використання своїх продуктів зі штучним інтелектом хакерськими групами, що фінансуються державою.</p>
<p>20.<u>U.S.</u> President Joe Biden warned earlier this week that Avdiivka could fall to Russian forces because of ammunition shortages following months of Republican congressional opposition to a new U.S. military aid package for Kyiv. (UTWFAAASB: URL)</p>	<p>Президент США Джо Байден попередив на початку цього тижня, що Авдіївка може перейти під контроль російських військ через нестачу боєприпасів після того, як республіканці в Конгресі протягом кількох місяців протистояли новому пакету військової допомоги США Києву.</p>
<p>21.Reuters was not able to verify the claim, which if true would represent a loss to Moscow of advanced <u>warplanes</u> worth in excess of \$100 million in total. (USDTRWAFCS: URL)</p>	<p>Reuters не змогло перевірити цю заяву, яка в разі її правдивості означатиме втрату Москвою сучасних бойових літаків загальною вартістю понад 100 мільйонів доларів США.</p>
<p>22.In February, the <u>EU</u> agreed to provide a fresh aid package to Ukraine of 50 billion euros (\$54 billion) over the next four years on top of the 88 billion euros already spent since Russia launched its full-scale invasion of Ukraine in February 2022. (ECOUDSP: URL)</p>	<p>У лютому ЄС погодився надати Україні новий пакет допомоги у розмірі 50 мільярдів євро (54 мільярди доларів) протягом наступних чотирьох років додатково до 88 мільярдів євро, вже витрачених з моменту початку</p>

	повномасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року.
23. Stop whining about Trump and focus on Europe's interests, Dutch <u>PM</u> says. (SWATAFOEIDPS: URL)	Припиніть скиглити через Трампа і зосередьтеся на інтересах Європи, - прем'єр-міністр Нідерландів.
24. The unit radioed back to headquarters requesting additional <u>sup</u> s, including ammunition, medical kits, and rations, to sustain their position for another week. (ZUATPAWSTSP: URL)	Підрозділ зв'язався по рації зі штабом і попросив додаткового забезпечення, включаючи боєприпаси, медичні аптечки та пайки, щоб утримувати позицію ще тиждень.
25. The convoy encountered <u>hy</u> resistance as they advanced towards the objective, requiring immediate air support to neutralize the enemy fortifications. (FPTSUT3BEIMATUTY: URL)	Просуваючись до цілі, автоколони зіткнулася з сильним опором, що вимагало негайної авіаційної підтримки для знищення ворожих укріплень.
26. <u>CIA</u> agents undergo rigorous training before being deployed on missions. (ZUATPAWSTSP: URL)	Агенти Центрального розвідувального управління США проходять ретельну підготовку перед початком операцій.
27. The <u>RPG</u> launcher proved to be a formidable weapon against enemy armored vehicles. (CATBUFTBS: URL)	Реактивний протитанковий гранатомет виявився потужною зброєю проти ворожої бронетехніки.
28. The troops on the ground requested <u>CAS</u> to neutralize <u>en</u> positions ahead of their advance. (USISRLLWIBS: URL)	Сухопутні війська зверталися за допомогою до підрозділів авіації для ліквідації позицій противника перед їхнім просуванням.

<p>29. <u>SOF</u> teams are often deployed on covert missions to disrupt enemy activities and gather valuable information. (SBPVDLATEPPOTRAAU: URL)</p>	<p>Команди Сил спеціальних операцій часто виконують секретні операції для підриву діяльності противника і збору цінної інформації.</p>
<p>30. The paratroopers landed precisely on the designated <u>DZ</u>, ready to execute their mission behind enemy lines. (ERHWIUTGFM: URL)</p>	<p>Команди ССО часто розгортаються для виконання таємних операцій з метою перешкоджання діяльності противника і збору цінної інформації.</p>
<p>31. The special operations unit received intelligence regarding the location of an <u>HVT</u> and began planning a precision raid. (UDPS160TOUGDIP: URL)</p>	<p>Десантники приземлилися точно у визначеній зоні висадки, готові до виконання поставленої цілі в тилу ворога.</p>
<p>32. As a highly respected military leader, the <u>Gen</u> was known for his strategic brilliance and decisive decision-making. (UTWPLYMS: URL)</p>	<p>Підрозділ спеціальних операцій отримав розвіддані про розташування надважливої цілі і почав планувати високоточний обстріл.</p>
<p>33. The squad leader radioed headquarters to report that they were in <u>TIC</u> and requested immediate air support. (UDPS160TOUGDIP: URL)</p>	<p>Як високоповажний воєначальник, генерал був відомий своїм стратегічним хистом і вмінням приймати відповідальні рішення.</p>
<p>34. The convoy returned safely to the <u>FOB</u> after completing their mission in the surrounding area. (ETSUSWTBSRFF: URL)</p>	<p>Колона безпечно повернулася на передову оперативну базу після завершення завдань у прилеглий місцевості.</p>
<p>35. Enemy forces attempted to shoot down the <u>UAV</u> using anti-aircraft weapons, but it successfully evaded the threats and</p>	<p>Ворожі сили намагалися збити БПЛА за допомогою зенітного озброєння, але він уникнув загрози і завершив своє завдання.</p>

completed its mission. (UTWPLYMS: URL)	
36. During the training exercise, soldiers practiced <u>CBRN</u> defense techniques, including donning protective suits and masks to simulate exposure to hazardous materials. (SFPJBOUID: URL)	Під час навчань військовослужбовці відпрацьовували методи захисту від РХБЯ, зокрема, одягали захисні костюми і маски для імітації контакту з небезпечними речовинами.
37. The reconnaissance team scouted the <u>LZ</u> for any signs of enemy presence before signaling for the extraction helicopter to land. (SFPJBOUID: URL)	Розвідувальна група перевірила територію приземлення для виявлення можливих ознак присутності ворога перед тим, як подати сигнал до приземлення вертольота евакуації.
38. Families of <u>MIA</u> soldiers anxiously awaited news of their loved ones, hoping for their safe return. (RBPBANVZOFAEBM: URL)	Сім'ї солдатів, зниклих безвісти, з нетерпінням чекали звісток про своїх близьких, сподіваючись на їхнє швидке повернення.
39. The Geneva Conventions outline the rights and protections afforded to <u>POWs</u> during times of conflict. (RBPBANVZOFAEBM: URL)	Женевські конвенції визначають права та захист, що надаються військовополоненим під час конфлікту.
40. During the patrol, the <u>Sgt</u> spotted enemy movement and swiftly directed his team to take defensive positions. (UTWPLYMS: URL)	Під час патрулювання сержант помітив ворожий рух і швидко наказав своїй бригаді зайняти оборонні позиції.
41. The budget allocated to the <u>DoD</u> is one of the largest in the world, reflecting the importance of national defense to the US. (IACSSDWU: URL)	Бюджет, що виділяється на МО (Міністерство оборони), є одним з найбільших у світі, що відображає

	важливість національної оборони для США.
42. <u>Catequipment</u> , including portable kitchens and food trucks, was deployed to remote outposts to support troops in isolated locations. (EWATSDUIDWA: URL)	Кейтерингове обладнання, включаючи польові кухні та вантажівки з їжею, було розгорнуто на віддалених позиціях для підтримки військ в ізольованих локаціях.
43. The air support team worked closely with ground forces to <u>coord</u> precision airstrikes against enemy positions. (EWATSDUIDWA: URL)	Група повітряної розвідки тісно співпрацювала з сухопутними військами для координації високоточних авіаударів по позиціях противника.
44. Communication between <u>FLOTs</u> and headquarters is critical for maintaining situational awareness and coordinating battlefield operations. (IACSSDWU: URL)	Зв'язок між передовими підрозділами і штабом має вирішальне значення для забезпечення ситуативної обізнаності та координації операцій на полі бою.
45. The <u>GOC</u> issued orders to the subordinate units, outlining the objectives for the upcoming offensive. (ECOAEWUSOPTSWTU: URL)	Командир віддав накази підлеглим підрозділам, в яких визначив цілі майбутнього наступу.
46. Advanced satellite technology was used to assist in <u>loc</u> the missing aircraft in the remote mountain region. (NTS10YSPWU: URL)	Передові супутникові технології були використані для допомоги в пошуку зниклого літака у віддаленому гірському регіоні.
47. The reconnaissance unit completed their reconnaissance mission and reported	Розвідувальний підрозділ завершив свою місію розвідки і доповів, що

back that they were <u>RTM</u> to the extraction point. (USTTRWMS: URL)	вони готові до переміщення до пункту евакуації.
48. <u>MATO</u> specialists provided vital support during humanitarian missions, directing military transport aircraft to deliver aid to remote regions. (ECOAEWUSOPTSWTU: URL)	Фахівці МАТО надали життєво важливу підтримку під час гуманітарних місій, спрямовуючи військово-транспортні літаки для транспортування допомоги у віддалені регіони.
49.Rest and recuperation are <u>nec</u> for soldiers to maintain peak physical and mental readiness. (USTTRWMS: URL)	Відпочинок і відновлення сил необхідні солдатам для підтримання максимальної фізичної та психологічної готовності.
50.The <u>OC</u> conducted a thorough inspection of the base to ensure all security measures were in place. (USTTRWMS: URL)	Командир підрозділу провів ретельну перевірку бази, щоб переконатися у дотриманні всіх заходів безпеки.
51.Advanced <u>med</u> technology enabled doctors to perform life-saving surgeries in the field hospital. (NTS10YSPWU: URL)	Передові медичні технології дозволили лікарям проводити життєво важливі операції в польовому госпіталі.
52.The infantry platoon was divided into multiple <u>sects</u> , each tasked with a specific objective during the patrol. (UAGPPDODRC: URL)	Піхотний взвод був розділений на декілька груп, кожна з яких мала конкретне завдання під час патрулювання.
53. <u>SV</u> loaded with ammunition and equipment replenished frontline units, ensuring they remained combat-ready. (UAGPPDODRC: URL)	Машини спеціального призначення, завантажені боєприпасами та спорядженням, поповнювали фронтові підрозділи, забезпечуючи їхню боєздатність.

<p>54.The <u>TA</u> provides a valuable reserve of trained personnel who can be quickly mobilized to reinforce regular military units during times of crisis. (UAGPPDODRC: URL)</p>	<p>Територіальна оборона забезпечує цінний резерв підготовленого персоналу, який може бути швидко мобілізований для посилення регулярних військових підрозділів під час кризи.</p>
<p>55.The commander briefed the troops on the current <u>sit</u> in the region, highlighting potential threats and objectives. (RIBSTTNHSSSS: URL)</p>	<p>Командир проінформував війська про поточну ситуацію в регіоні, наголосивши на потенційних загрозах і завданнях.</p>
<p>56.Soldiers underwent extensive training on how to operate and maintain the <u>MG</u> for maximum effectiveness in combat. (RIBSTTNHSSSS: URL)</p>	<p>Бійці пройшли ретельну підготовку з експлуатації та обслуговування кулемета для максимальної ефективності в бою.</p>
<p>57.The <u>UN</u> Security Council held an emergency meeting to discuss the escalating conflict in the region. (ECOAEWUSOPTSWTU: URL)</p>	<p>Рада Безпеки ООН провела екстрене засідання, щоб обговорити ескалацію конфлікту в регіоні.</p>
<p>58.Advanced radar systems were deployed within the <u>ADA</u> to detect and track incoming enemy aircraft. (AWWRETYUSATUHITB: URL)</p>	<p>У зоні повітряної оборони були розгорнуті сучасні радіолокаційні системи для виявлення і відстеження ворожих літальних апаратів, що наближаються.</p>
<p>59.The <u>coy</u> commander briefed his troops on the mission objectives before they set out on their reconnaissance mission. (AWWRETYUSATUHITB: URL)</p>	<p>Командир роти проінструктував своїх підлеглих про цілі місії перед тим, як вони вирушили на розвідку.</p>
<p>60.The <u>DAG</u> deployed its howitzers to strategic positions to maximize coverage</p>	<p>Дивізійна артилерійська група розмістила свої гаубиці на</p>

of the battlefield. (CUSAVFURRH: URL)	стратегічних позиціях, щоб максимально охопити поле бою.
61.Despite being <u>det</u> from their unit, the soldiers maintained communication to coordinate their movements effectively. (RBBKRUSCOSV: URL)	Незважаючи на те, що солдати були відокремлені від своєї частини, вони підтримували зв'язок, щоб ефективно координувати свої переміщення.
62.The <u>Adm</u> oversaw the naval fleet's deployment, ensuring ships were strategically positioned for maximum effectiveness. (RBBKRUSCOSV: URL)	Адмірал контролював розгортання військово-морського флоту, забезпечуючи стратегічне розташування кораблів для максимальної ефективності.
63.The enemy's anti-tank defenses were no match for the firepower of the <u>mech</u> brigade as they advanced across the open terrain. (CUSAVFURRH: URL)	Протитанкова оборона противника не могла протистояти вогневій потужності мехбригади, яка просувалася відкритою місцевістю.
64.Troops in the rear <u>ech</u> provided logistical support to frontline units, ensuring they had the resources needed to sustain operations. (CUSAVFURRH: URL)	Війська тилового ешелону надавали логістичну підтримку передовим підрозділам, забезпечуючи їх ресурсами, необхідними для ведення операцій.
65.Soldiers were issued the latest <u>IW</u> models equipped with advanced optics and ergonomic designs for enhanced combat effectiveness. (ETSUSWTBSRFF: URL)	Солдатам видали новітні зразки індивідуальної зброї, оснащені сучасною оптикою та покращеною ергономікою для посилення бойової ефективності.
66.Medical evacuation helicopters, known as <u>medevacs</u> , swiftly transported wounded soldiers to field hospitals for treatment. (NTS10YSPWU: URL)	Гелікоптери медичної евакуації, відомі як "медеваки", швидко транспортували поранених солдатів

	до польових госпіталів для лікування.
67. Innovations in lightweight <u>mat</u> technology have improved mobility and reduced logistical burdens for deployed units. (SDA680MIMATU: URL)	Інновації в технології легких матеріалів покращили мобільність і зменшили логістичний вантаж для розгорнутих підрозділів.
68. Effective planning and coordination are essential for the successful execution of <u>mob</u> operations to ensure a timely and coordinated response to emerging threats. (UPO122000SWCSP: URL)	Ефективне планування і координація мають важливе значення для успішного проведення мобілізаційних операцій, щоб забезпечити своєчасне і злагоджене реагування на загрози, що виникають.
69. The <u>LC</u> coordinates transportation assets to facilitate the movement of personnel and equipment to various theaters of operation. (SDA680MIMATU: URL)	Командування логістики координує транспортні засоби для полегшення переміщення особового складу і техніки на різні фронти.
70. The <u>hel</u> squadron conducted aerial reconnaissance missions to gather intelligence on enemy movements. (UPO122000SWCSP: URL)	Вертолітна бригада проводила повітряні розвідувальні місії для збору розвідувальної інформації про пересування противника.
71. The success of the mission relied heavily on the effectiveness of our <u>EW</u> capabilities to disrupt enemy communications and radar systems. (UPO122000SWCSP: URL)	Успіх місії значною мірою залежав від ефективності наших засобів РЕБ (радіоелектронної боротьби) для порушення зв'язку та радіолокаційних систем противника.
72. The <u>SAS</u> conducted covert reconnaissance missions deep behind enemy lines to gather intelligence on	Спеціальна повітряна служба проводила таємні розвідувальні операції глибоко в тилу ворога для

<p>enemy movements and positions. (SVDLEOANDDMU: URL)</p>	<p>збору розвідувальної інформації про пересування і позиції противника.</p>
<p>73.The <u>reb</u> station relayed critical communications to units operating in remote areas with limited radio coverage. (SVDLEOANDDMU: URL)</p>	<p>Ретрансляційна станція передавала важливі повідомлення підрозділам, що діяли у віддалених районах з обмеженим радіопокриттям.</p>
<p>74.Troops conducted regular patrols to monitor key areas and maintain situational awareness, reporting any suspicious activity they encountered at the <u>RP</u>. (SVDLEOANDDMU: URL)</p>	<p>Військовослужбовці здійснювали регулярне патрулювання для моніторингу ключових районів та підтримання ситуаційної обізнаності, повідомляючи про будь-яку підозрілу активність, з якою вони стикалися, на пункті звітності.</p>
<p>75.Any changes to the <u>opO</u> were communicated promptly to all relevant units to maintain synchronization and unity of effort. (UFMDPPWCWY: URL)</p>	<p>Будь-які зміни до Оперативного наказу швидко доводилися до відома всіх відповідних підрозділів для забезпечення синхронізації та єдності зусиль.</p>
<p>76.<u>STO</u> principles guide soldiers in prioritizing their actions during emergencies, ensuring they can survive and continue to fulfill their operational objectives. (UFMDPPWCWY: URL)</p>	<p>Принципи "Вижити щоб діяти" допомагають солдатам визначати пріоритети своїх дій під час надзвичайних ситуацій, гарантуючи, що вони зможуть вижити і продовжувати виконувати свої оперативні завдання.</p>
<p>77.After completing their reconnaissance mission, the scout team relayed to command that there was <u>NTR</u> of enemy</p>	<p>Після завершення розвідувальної місії розвідгрупа доповіла командуванню, що в цьому районі</p>

activity in the area. (NRTSUDNPMS: URL)	немає нічого, що могло б свідчити про активність противника.
78.The commander ordered the troops to maintain their <u>fmm</u> as they crossed the open field, ready to respond to any threats. (NRTSUDNPMS: URL)	Командир наказав військам зберігати стрій, коли вони перетинали відкрите поле, і бути готовими відповісти на будь-яку загрозу.
79.The commander radioed headquarters with the <u>ETA</u> for their unit's arrival at the rendezvous point. (NRTSUDNPMS: URL)	Командир повідомив в штаб орієнтовний час прибуття свого підрозділу до місця збору.
80.The <u>tac</u> unit swiftly adapted to changing battlefield conditions, adjusting their maneuvers to gain the upper hand against the enemy. (IFMSUJEANOWE: URL)	Тактичний підрозділ швидко адаптувався до мінливих умов на полі бою, коригуючи свої маневри, щоб отримати перевагу над противником.
81.The <u>CinC</u> addressed the nation to explain the rationale behind military actions and provide updates on security matters. (IFMSUJEANOWE: URL)	Головнокомандувач звернувся до народу, щоб пояснити причини військових дій та надати актуальну інформацію з питань безпеки.
82.Demolition experts carefully handled <u>HE</u> charges to clear minefields and booby traps along the route of advance. (RWTNOIUAEAMZS: URL)	Фахівці з розмінування обережно поводитися з осколково-фугасними зарядами, щоб очистити мінні поля та міни-пастки вздовж маршруту просування.
83.Engineers erected <u>Fd</u> fortifications to strengthen defensive positions along the perimeter of the base. (RWTNOIUAEAMZS: URL)	Інженери звели польові фортифікаційні споруди для зміцнення оборонних позицій по периметру території бази.

<p>84. During times of political instability, the <u>IS</u> division was placed on high alert to respond to potential threats to government institutions. (RWTNOIUAEAMZS: URL)</p>	<p>Під час політичної нестабільності відділ внутрішньої безпеки був приведений у стан підвищеної готовності для реагування на потенційні загрози державним установам.</p>
<p>85. The evacuation plan outlined procedures for safely evacuating all <u>pax</u> in the event of an emergency. (PUUCTAUAP: URL)</p>	<p>План евакуації визначив процедури безпечної евакуації всіх пасажирів у разі виникнення надзвичайної ситуації.</p>
<p>86. The <u>FTS</u> provided rigorous instruction to aspiring pilots, preparing them for combat missions in various aircraft. (ETSUSWTBSRFF: URL)</p>	<p>Школа пілотів забезпечувала суворий контроль над пілотами-початківцями, готуючи їх до виконання бойових завдань на різних літальних апаратах.</p>
<p>87. At the end of the <u>Fy</u>, military leaders conduct a comprehensive review of expenditures to identify areas for cost-saving measures and efficiency improvements. (UWAARSNCSS: URL)</p>	<p>Наприкінці фінансового року військове керівництво проводить детальний аналіз витрат, щоб визначити сфери, в яких можна було б заощадити кошти та підвищити ефективність.</p>
<p>88. The <u>QM</u> managed the inventory of ammunition and explosives, maintaining strict accountability to prevent shortages. (UWAARSNCSS: URL)</p>	<p>Квартирмейстер відповідає за інвентаризацію боєприпасів і вибухових речовин, підтримуючи сувору підзвітність для запобігання дефіциту.</p>
<p>89. Troops relied on <u>Sig</u> personnel to establish secure lines of communication, enabling coordination between units on</p>	<p>Війська поклалися на персонал зв'язку, який встановлював безпечні лінії комунікації, забезпечуючи</p>

the battlefield. (UZPWIWRTSNS: URL)	координацію між підрозділами на полі бою.
90.Special operations forces conducted a <u>TOT</u> insertion under the cover of darkness, striking the enemy at their weakest point. (UZPWIWRTSNS: URL)	Сили спеціальних операцій здійснили шквал вогню вночі і завдали удару по найслабшому місцю противника.
91.The <u>ex</u> focused on amphibious assault techniques, with Marines practicing beach landings and inland operations. (NRSSDIUPAF: URL)	Навчання були зосереджені на методах морського десантування, а морські піхотинці відпрацьовували висадку на берег і операції на суші.
92.Engineers were attached to the infantry platoon to offer <u>DS</u> in constructing defensive fortifications. (NRSSDIUPAF: URL)	Інженери були приєднані до піхотного взводу для надання прямої підтримки в будівництві оборонних укріплень.
93.The <u>bde</u> commander conducted a briefing to outline the objectives for the upcoming mission. (NRSSDIUPAF: URL)	Командир бригади провів інструктаж, на якому окреслив завдання подальшої операції.
94.The medical corps provided <u>FSP</u> of healthcare, offering comprehensive medical services ranging from first aid to surgical procedures. (UPZPC: URL)	Медичний корпус забезпечив повне медичне обслуговування, пропонуючи комплексні медичні послуги — від надання першої медичної допомоги до хірургічних операцій.
95.The <u>admin O</u> detailed the protocol for processing personnel assignments and transfers within the unit. (UPZPC: URL)	Адміністративний наказ детально регламентував порядок оформлення призначень і переміщень особового складу в межах підрозділу.

<p>96.The field hospital prepared to receive incoming <u>cas</u> from the ongoing combat operations in the area. (UPZPC: URL)</p>	<p>Польовий госпіталь готувався до надходження поранених внаслідок бойових дій, що тривають у цьому районі.</p>
<p>97.The <u>Maj</u> briefed his unit on the mission objectives and emphasized the importance of attention to detail. (NRSSDIUPAF: URL)</p>	<p>Майор проінформував свій підрозділ про завдання операції та наголосив на важливості уваги до деталей.</p>
<p>98.Commanders directed the mortar <u>btu</u> to establish a defensive perimeter around the forward operating base. (USIIWSTIATMSP: URL)</p>	<p>Командири розпорядилися, щоб мінометна бригада встановила оборонний периметр навколо передової оперативної бази.</p>
<p>99.The joint chiefs of staff reviewed the <u>GDP</u> to ensure alignment with national security objectives and resource allocation. (USIIWSTIATMSP: URL)</p>	<p>Об'єднаний комітет начальників штабів переглянув загальний оборонний план (GDP), щоб забезпечити його відповідність цілям національної безпеки та розподіл ресурсів.</p>
<p>100. Forward observers relayed target coordinates to the <u>arty</u> command post, directing accurate fire onto enemy concentrations. (USIIWSTIATMSP: URL)</p>	<p>Військові на передовій передавали координати цілей на командний пункт артилерії, спрямовуючи точний вогонь на зосередження противника.</p>

SUMMARY

The topic of abbreviations is currently relevant, as many studies have been conducted on this topic, but the translation of abbreviations into Ukrainian based on English-language speeches on the Russian-Ukrainian war has not been studied sufficiently.

The study of abbreviations based on English-language speeches on the Russian-Ukrainian war is relevant, as this war has become one of the most important geopolitical events of our time. Speeches by international leaders play a key role in shaping the global public and political discourse on the conflict. The use of abbreviations in such speeches saves time and makes the statements more dynamic, which is important in conditions of limited time and high concentration. The study of the linguistic features of contractions allows us to better understand how modern political rhetoric adapts to the requirements of rapid communication.

The purpose of the study is to analyse the peculiarities of translating English abbreviations into Ukrainian on the basis of speeches dedicated to the Russian-Ukrainian war.

In order to achieve this goal, the following tasks need to be performed

- to classify abbreviations in English and Ukrainian;
- to characterise political discourse and its features;
- analyse the main difficulties of translating acronyms into Ukrainian;
- identify paraphrase techniques for translating English abbreviations into Ukrainian;
- to analyse the ways of reproducing abbreviations that do not have direct equivalents in Ukrainian;
- to study the peculiarities of translating abbreviations in political and military contexts.

The theoretical significance of this study is to expand knowledge in the field of translation studies and linguistics, in particular, the study of abbreviations in political discourse. The work contributes to the development of translation theory by offering new approaches to the analysis of the specifics of English abbreviations in the context of the Russian-Ukrainian war and their adaptation in the Ukrainian language environment.

The results of the study can serve as a basis for further scientific developments in the field of translation and linguistics, in particular in the context of studying interlingual communication, as well as for practical use in translation and media. In addition, the results of the study may be useful for teachers and students of language specialities, contributing to the deepening of knowledge about the specifics of political discourse and the translation of acronyms. Also, the results of the study can be applied in media and journalism to ensure the accuracy and comprehensibility of messages related to current events.

The paper consists of an introduction, three chapters with conclusions to each chapter, conclusions to the whole paper, three references, an appendix and a summary. In Chapter 1, the main types of abbreviations, peculiarities of their translation and definition of political discourse are highlighted. Chapter 2 presents a practical classification of abbreviations. In Chapter 3, the translation transformations are analysed.

Having analysed sentences with abbreviations, it was found that apocope is the most common phenomenon - 14 examples were found; syncope occurs in 8 cases; apheresis - only 1 example; mixed truncation was not found. In addition, after analysing 35 sentences, 14 acronyms and 22 abbreviations were found.

After analysing 14 sentences, we found 7 examples of transliteration and 25 examples of practical transcription. The advantage of practical transcription is that it allows you to accurately convey the sounds of the original language, preserving authenticity and facilitating the pronunciation of borrowed words.

Moreover, after analysing 26 sentences, we found 14 examples of specification, 4 examples of generalisation, and 11 examples of modulation.

Antonymic translation was rare, with only 1 example. Grammatical replacement, such as part-of-speech and syntactic construction changes, had 6 examples each, which underlines their importance for accurate translation. Noun number replacement occurred 4 times, indicating the need for grammatical form agreement. Additions and omissions were used to clarify or simplify the context (5 and 6 cases). Transposition, which occurred 8 times, helped to preserve the naturalness of the sentence structure. Descriptive translation was used less frequently - only 2 examples.